

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וארא תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטרסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

Visit Our Web Site:

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169

קול
ברסלב
212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי
טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876
אימעיל
chizikyomi@gmail.com

ביישוב לא יכירנו - מלאכה ביזם טוב שמו, והואל ונהגו בו איסור, לא אשה
לענינהו את הנהגה דקריפא מינה - ההמורה ממנה. עבד ליה - עשיתי לו.
מיטני אנורא רבי בי בר - תלמידו שסרה וזו נמנה לחלקות ולא לתרומו. משום
דשמתי לחרומו, ודן תרשישין לבבד התורה. ולית ליה לרבי יהודה חי' - דמשמע
שדמיא אמר, כי מן מקום שלא כלו בן מקום

ביישוב לא יכירנו - מפני שניו המחלוקת. במדבר
מאיז אמר ליה, הכי אמר רב אמי: ביישוב - אסור,
במדבר - מותר. רב נתן בר אסיא אול מבי רב
למפדריא ביזם טוב שני של עצרת, שמתיה רב
יסקא. אמר ליה אבי: ולגדיה מר נגדי! אמר ליה:
עדפא עבדי ליה, דבמערא מימני אמריא דבר בי
רב ולא מימני אשמתיא. איפא דאמריא נגדיה רב
יסקא. אמר ליה אבי: לשמתיה מר, דרב ושמואל
דאמרי תרניהו: מניין על שני ימים טובים של
גלות! אמר ליה: הני מילי - איניש דעלמא, הקא
צורבא מדרבנן הוא. דקטבא ליה עבדי. דבמערא
מימני אמריא דבר בי רב ולא מימני אשמתיא.
כיצוצא בו המולד פירות שבעתי וכו'. ולית ליה
לרבי יהודה הא דתנן: נאנתין עליו חסריה המקום
שיצא משום וכושי המקום שתקף ליה אמר רב
יהודה. והכי קאמר: או מקום שלא פלו למקום
שלא פלו, ושמעו שפלו במקומו - חייב לבקר.
רבי יהודה אמר: צא והבא לך אף אתה מתיבא
דאייתניהו, והא לא פלו להו. למיקרא דרבי יהודה
לקלא קאמר? והאמר רבי אלעזר: לא אמר רבי
יהודה אלא לחוברא! אלא איפוך: אינו חייב לבקר,
רבי יהודה אמר: צא והבא לך אף אתה מתיבא,
דאייתניהו - והא פלו להו. אבי אמר: לעולם פקנתיה,
הכי קאמר: או מקום שלא פלו למקום שפלו,
ההוורין למקומו עדיין לא פלו - אינו חייב לבקר.
רבי יהודה אמר: צא והבא לך אף אתה מתיבא
דאייתניהו - והא פלו להו. מתקין לה רב אשי:
לרבי יהודה, אבו אנבא דקמרא קלמיניה? אלא,
אמר רב אשי: פקלונתא דהני תנאי, דתנן: הולבא
שלישה בבשין חבית ארת, רבי אלעזר אמר: אוכלין
על הראשון, רבי יהושע אמר: אף על האחרון,
רבן גמליאל אמר: כל שפלה מינו מן השדה -
יבער מינו מן החבית, והלכה פדריה. רבינא אמר:
פקלונתא דהני תנאי, דתנן: אוכלין בתרין עד שפלה
האחרון שצנערי. רבן שמעון בן גמליאל אמר:
אוכלין

אוכלין - משלשתי. על הראשון - על סמך דראשון הממחר לדות כלה לחד
מן השדה. ומשעה שכלה אחד מן מן - על השדה - שלשתי אסורין, ורבשידו משוי
לדו כדו. אף על האחרון - על סמך מין הדלה אחרון, ואוכל משלשתי. ואף על פי שגון השנים כלה לחד כבר. ותנא דמתניתין ורבי יהודה בריה פליגי: ותנא קמא
סבר לה רבי יהושע ומקיל, ורבי שמעון למילתיה. מקום שלא פלו למקום שפלו כולן - חייב לבקר. אבל כולו מקצתן - כרבי יהושע
דאכלין אף על האחרון. רבי יהודה אמר: צא והבא לך אף אתה מתיבא מנין מן השדה. והרי לא תמצא שדה. ואסור - רבן גמליאל. אוכלין במפרים - בכל ארץ
יהודה, עד שיכלה דקל האחרון שצנערו. שהיא עיד התמרים. ותנן לקמן: שלש ארעות לביעור, שאין בן יהודה אוכלין משכחו בכל ארץ יהודה. ואף על פי שלא כולו בגליל.
אבל אכלו דן ביהודה ואפילו במקום שכלה. עד שיכלה מקום אחרון שכלה ארץ יהודה. לפי שדעה כשאינה מוצאת כאן - והלכת למקום אחר, ודיא מפרגתא שם. והרובנא
תלה בה ברקלמן.

ביישוב לא עברין - אפילו בענינא, ואפילו דרתו לחזור - דלא אפשר למלאכה
בניענא כמו שאר דברים.

ממקום שכלו למקום שלא חייב לבקר - תימה לרבינו יצחק: הלא אסור לשנות
מפני מחלוקת אפילו לקלא. דראמר לעיל. אף הוא מפני שניו המחלוקת.
דמריא אמר במה בטלתי איבא שבקא. ואי
לאו האי טעמא - היה אסור לשנות מפני
המחלוקת דתויה ש' למר' אי דאמרייתא חייב
לבקר - משום מחלוקת אפילו לעיבור על דברי תורה.
ועוד אומר רבינו יצחק: שר' אף מחלוקת אלא
בדבר שחלוקה בניה דאמריא מקום בפרות - לא
שרי משלחו, דאמרנן אבשלם שכלו באו.
אבי אמר לעולם קרובתי. לרבינו חי' חסר
כלום מן המשנה. דרבי יהודה אדוקא
דמתניתין קאי.

הכובש שלשה כבשים - מן לפת ובעל
וקמלוט שאין ביעורן שדה. רבי
אליעזר אמר: אוכלין על הראשון, ששמעו אסור
כולם. ולא חשיב כמבטרי. אך לרבי יהושע חימה
לרבינו יצחק: אך מותר גוף אותם שכלה ואומר
רבינו תם: דברות כותבי פיישת' בדר' סני'
פליגי בקרא, דתנאי: מן השדה תאכלו כל
בנותאיהן. וכן שנתא אוכל מן השדה - אתה
אוכל מן הבית וכו'. מכאן אמרו חכמים: הכובש
שלשה כבשים חבית, רבי אליעזר אמר: כיון
שכלה אחד מן השדה - יבער הכל מן הבית.
והיינו אוכלין על הראשון ובעשיתקו, ואם אמר:
לד' אליעזר, לישתוק אף מניה דנפקא לך
מירלבמתורין? ויש לומר: דסבר ר' אליעזר דאי
לאו האי קרא - היה אמינא דאיתו המין דוקא
יבער. ולא יתיר. אף על פי ששמעו האיסור מעורב
בזן. אבל מין איסור דביעור לשאר איסורים.
דדא שרי לעינים. והיה אמינא דניחשביה
מבטרי. כיון שאין כאן אלא הטעם, דר' יהושע
רבינא דהאי טעם חשיב כמבטרי. והאי קרא אחי
לחתי אף גוף אותו שכלה. ודאיל ומעורב בזן
הטעם המותרין. רמן השדה' משמע ליה - מן
דבר שמקצת הטעם ממנו ביעור. תאכלו אף
האיסור - שמו. ורבן גמליאל סבר: משדות של כל
אחד שכלה מן השדה - אסור, אבל הטעם הוא
מבטרי. ובגלילת חסרים דרבינו נסים פירש -
דראשון - היינו שניתן ראשון כבשבו, ואחרון -
שניתן אחרון כבשבו. והכי אמרינן בירושלמי: מה
טעם דרבי אליעזר - הראשון נתן טעם באחרון.
ולכך, אבל כלה מן השדה אותו שכלה ראשון.
אסור הכל. אבל האחרון אותו נתן טעם בראשון.
ואם כלה מן האחרון מן השדה - אינו אסור
אותם שבכשבו קדם. טעם דרבי יהושע: אחרון
נתן טעם בראשון. פירוש: אף האחרון. ודאמר
הבא אף על האחרון. וקסבר ר' יהושע דמי
שכלה אחד מהמינים, האחרון או הראשון או
האמצעי - כולן אסורין. ודנות טעם זה הוא. ורבי
יהודה דמתניתין לחומרא כותיה, רבן גמליאל
סבר כדפיישה. והדוף שכלה אסור, והטעם חיי מבטרי.

עד
לדו כדו. אף על האחרון - על סמך מין הדלה אחרון, ואוכל משלשתי. ואף על פי שגון השנים כלה לחד כבר. ותנא דמתניתין ורבי יהודה בריה פליגי: ותנא קמא
סבר לה רבי יהושע ומקיל, ורבי שמעון למילתיה. מקום שלא פלו למקום שפלו כולן - חייב לבקר. אבל כולו מקצתן - כרבי יהושע
דאכלין אף על האחרון. רבי יהודה אמר: צא והבא לך אף אתה מתיבא מנין מן השדה. והרי לא תמצא שדה. ואסור - רבן גמליאל. אוכלין במפרים - בכל ארץ
יהודה, עד שיכלה דקל האחרון שצנערו. שהיא עיד התמרים. ותנן לקמן: שלש ארעות לביעור, שאין בן יהודה אוכלין משכחו בכל ארץ יהודה. ואף על פי שלא כולו בגליל.
אבל אכלו דן ביהודה ואפילו במקום שכלה. עד שיכלה מקום אחרון שכלה ארץ יהודה. לפי שדעה כשאינה מוצאת כאן - והלכת למקום אחר, ודיא מפרגתא שם. והרובנא
תלה בה ברקלמן.

1 א"ן תענית ציבור בכלל אלא תשעה באב - פירש הקונטרס: לאכול מבעד זים, ולאסור
במלאכה, ושאר חומרי האמורים שם. ואם אמרו: תשעה באב מ'הי' תענית ציבור
2 לאסור במלאכה, ודאי קאמר א"ן תענית ציבור בכלל. אפילו במקום שלא נהגו
3 לעשות מלאכה. א"ן ב'ן תשעה באב ליום הכפרים - הא דלא חשיב מלאכה שמתור
4 בתשעה באב במקום שנתנו - נראה לרבינו יצחק
5 משום דבסיפא סמיק לה לשרויא ומלאכה בני
6 בין א"ן תשעה באב לתענית ציבור. והא דלא
7 חשיב תפילת נעילה, ולידת בתשעה באב
8 כדלמקם - משום דבביבויא לא איירי אלא
9 במידי דאיסור היתור.

10 לאו דשרי ב'ן השמטות דידה - תמה לרבינו
11 יצחק: אמאי קוני בני יום הכפרים ספיקו?
12 הא אפילו ודאי י"ן אסור. ותספתי יום הכפרים
13 דאורייתא ויתוך: דנטק שטור - לאשמעונין
14 דבתשעה באב אפילו ספיקו מתור.
15 לקביעא דירחא - אין לפרש בני ג'ו בגל
16 שאן יודעים מתי דוקבע הדרוס
17 בארץ ישראל, שהיו צריכים לעשות יום הכפרים
18 שני ימים. דהבידא אמר כפר פוק קמא דראש
19 השנה (כ.א.א.) שאין קוני אלא יום אחד. אלא
20 דכי תענית ספיקו שטור - אם מתכנס אפילו
21 בארץ ישראל מתי דוקבע הדרוס, כגון שנתוך
22 במגד - עשה בשני ימים בין כל פסוק
23 דאורייתא, דאדלוא לומר.א. הקשה רבינו שמעון
24 בן אבדוה: דמשמע לקביעא דירחא הן חולקין.
25 ולא לכל דבריהן - שיק, והא יום הכפרים
26 תספתי אסור, ותשעה באב תספתי מותרו ויתוך
27 רבינו יצחק. ולא מיירי אלא ברבים דשיכי
28 תענית עגמו.

29 והאמר ר' יוחנן ולואי שתחלל כל היום - אף
30 על ג' דר' יוחנן איירי רוקא בספק לא
31 תתפלל, אבל דאי תתפלל - אסור להחלל ספק
32 כדמוכח בימי שנתו (ברכות כ.א.) דקאמר ספק
33 תתפלל ספק לא תתפלל - אל תתפלל. ור' יוחנן
34 אמר ולואי שתחלל כל היום. וקאמר: אם תתפלל
35 ומצא ציבור מתפללין, אם יכול לחשוך דבר
36 בתפלתו - וחזיר ותתפלל. אלא - ואם תתפלל
37 מכל מקום פריך שפיר, כיון דר' יוחנן על הספק
38 מתידי לתתפלל - לא כן בתשעה באב. דמי
39 לתענית ציבור כשמה דברים, וכתענית ציבור
40 איבא תפלת נעילה - בתשעה באב נמי ותתפלל
41 ומשני: והתם חזב חזבא רשות. פירוש: לא לגמרי
42 רשות, אלא לאו חזבא דוי, אלא מנזה מיהא
43 איבא.

44 קול
45 עבד לא מיהו כ'יהרא. אכל מיסר - לא אסור: אלא מאי אינו תתענית ציבור - לתפילת
46 נעילה. והאמר רבי יוחנן: ולואי שתתפלל אדם והולך כל היום כפולו תתם חזבא, הקא
47 רשות. ואיביעת אימא: מאי אינו תתענית ציבור - לעשרים וארבעת. רב פפא אמר: מאי
48 "אינו תתענית ציבור" - אינו פראשוטות, אלא פאחרונות, ואסור. מיתבי: אין ב'ן תשעה
49 באב ליום הכפרים? אלא שיהו ספיקו אסור ויהו ספיקו מותר. מאי ספיקו מותר - לאו
50 ב'ן השמטות שלשו? אמר ר' שישא בריה דרב אשי: לא, לקביעא דירחא. הא לכל
51 דברים - זה וזה שוין. מפייע לרבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר: אסור לו לאדם שישש
52 אצבעו כפמים בתשעה באב, כדרך שאסור להושיט אצבעו ביום הכיפורים. מיתבי: אין ב'ן
53 תשעה באב לתענית ציבור אלא שיהו אסור מעשיית מלאכה, ויהו מותר מעשיית מלאכה
54 במקום שנהגו. הא לכל דבריהם - זה וזה שוין. ואילו מפי תענית ציבור תניא: משיאמרו
55 אביהו ב'רהיצי - לא אמרו אלא כל גופא. אכל פניו דיוו ורגליו - לא! אמר רבי פפא:
56 תנא

1 בג'ו של אדם היאשן - שהיו חקוקות בו כל מן חיה ובהמה. והוא נסמך למגורו. "על
2 כן יאמר כמגורו עבד ג'ור" (בראשית י"ג) ועשו דרגו וטלו, לפיכך היה איש צדי. וכן
3 שכוחו כוח "החמדות אשר אתה בנית" (שם כו). ואני שמעתי: בג'ו של אדם היאשן
4 - היינו כמותו עור שהיו לו. והוא תחום ב'ו. והוא תחום ב'ו. והוא תחום ב'ו. והוא תחום ב'ו.
5 תחין - דרוח טועים בו. איני עומק חרין
6 העתה. מלכות חיבת - רומם, שכוחה ב'ו
7 'גבול רשעה', ורשעה היינו חיבת. עלו
8 כמשפחה - ונתקנו. ואם לא עלו דין הוא
9 שיעלו - דאם לא כן לא היה אדם מתקיים.
10 שיהיה - שאם לא כן הקרובים היו מציעין
11 אותו, ורוחק את ערשן תמיד לעולם ועל
12 תחבאהו שתרקב - שאם לא כן היו בעלי בתים
13 מאצין אותו. ומביאין ריבון כלם. משנה
14 ובכל מקום - מן גתו בן ארנו. תלמיד
15 חכמים כפלין - ממלאכה אותו חיים. רבן
16 שמעון ב'ו - ולא אמרין מיהו כידורא, ואם
17 רצה לביטול - רשא. גמרא אין תענית ציבור
18 כבבל - והואל ואין צריכין לעשמה. אם גזרין
19 על דבר אחר - אין דומת תענית ציבור נהגו בו
20 לאכול מבעד זים. ולאסור מלאכה ושאר
21 חומרי האמורים שם. ב'ן השמטות אסור -
22 באכילה ובמלאכה, דתומצין על ספיקו,
23 דמביאין תענית ציבור. ושהואל קא מישו
24 תשעה באב בתענית ציבור. כפיקו יום למעוטי
25 מאי לאו למעוטי ב'ן השמטות - ספק. לא
26 למעוטי משפחה - דראי, אבל על ספיקו -
27 לא תומצין. אין ב'ן תשעה באב ליום הכפרים
28 - לכתחילה קאמר. אבל דאי עבד - טובא
29 איבא. זה כרת זה איסור תענית. ורבי שישא -
30 לקמך לקביעא דירחא - לעשות שני ימים. ב'
31 מתקין לא אם עבד ב'ת דין דרש שעבר אי לא.
32 מאי לאו - לאכול כל השמטות. לא למלאכה
33 ש'ן יום עצמו משתחזק. ושמעונין דרבעית
34 ציבור אסור, ובתשעה באב שרי. ואפילו לרבי
35 שמעון - לאו למיסר אתא. אלא אם ירצה מ'
36 שאני תלמיד חכם לעשות מבעד חלומי כדמ'ס
37 ולביטול מבעד העשין - רשא, ואלא שישעין
38 ודלמא מיהו כידורא. תפלת נעילה -
39 שבתענית ציבור דהו תתפילת תפלת נעילה.
40 דרתן בפרק בריה דרמיא תענית (כ.א.) בשלשה
41 פרקים בשנה כתיבס נתיבס כפיקו ארבעה
42 פעמים ביום. שרתי' ומוסף ומנחה נעילה. ואלו
43 ח'ן שלשה פרקים: תענית ומעמדות יום
44 הכפרים. והאמר רבי יוחנן - במסכת ברכות.
45 דאין תתפלת יתירה משום ברכה לביטול. חתם
46 דובב - תענית צבור חזבא מדרבנן, ובתשעה
47 באב שאשמעונין ולא חזבא. ומכל מקום אם
48 בא לתתפלל כל ימות השנה - מותר, ולואי
49 לעשרים וארבעה - דרתן במסכת תענית (סו.א)
50 שומעין תענית ציבור ש'ן ברכות על שמה
51 עשרה. רב פפא אמר - לעולם כדלסקא דרתן
52 מעיקרא. דאני תענית ציבור דאמר - לא כן
53 השמטות קאמר, ולא תקשי לרבי יוחנן קמיהא.
54 דהאי דקאמר אינו תענית ציבור - לחומרא
55 קאמר, דכי קאמר: אינו בשלש ארבעת
56 שבתות ב'ן השמטות שלוק, כרתן בני תענית
57 אוכלין ושוחין משתחזבא. אלא בארונות
58 דרתן בהו אוכלין ושוחין מבעד זים. לאו כן
59 תשמישת - וקשיא לרבא ולרבי יוחנן, דאמר
60 ב'ן השמטות שלו אסור. הא לכל ב'ן השמטות
61 חתם

שין - מילתא באפני פשטה היא, ודיק לה ממתניתין לדלעל. דקתן: אין ב'ן תשעה באב ליום הכפרים שיאמר מותר לחתולל בהו מה שאסור בהו, אלא שיהו ספיקו אסור ויהו ספיקו מותר. אין ב'ן תענית ציבור לתשעה באב - אק סלקא דרתן ב'ן חזקל ב'ן דהחמיר. אלמא: לא אמיר תשעה באב מתענית ציבור, ובתענית ציבור נתיב דיוו ורגליו מותר. חתם

מסכים. פרק רביעי – מקום שנהגו דף נו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזליץ"
קלא תוספת

1 ואוכלין מלחם התישין – תחת הדקל המשך פירותיו היו אוכלין כן הנהשרות. וטעמא דכולהו מפרש בגמרא. ונתנין פיאא ליריך – הוא פגור מן הפיאא. כדמפרש בגמרא. ומיחו
 2 בידן – משום דקא מפיקי ליה ממעשה, שהיו עניים אוכלין אותה פיאא שבילבא, דכברין שהיא פיאא גמורה, ולקט שכחה ופיאה פסורין כן המעשר משום דרפקין גיהוה. **גמרא**
 3 **נירד עגמות אבין** – משום כפרה. ולא קבר בכבוד בדרגש ומשת גאה. ומפני קדושת השם, שיתנהגו לא רשעו וחסרו הרשעים. ביתת נחש תחשת – לפי שהיו טועים אחריה. ועגו **ספי**
 4 **רפואות** – ר"ל יחזיקו (היהוה) בעיניך עשיתי, ואמרין בברכות שנגו ספי רפואות, לפי שלא היה להם בנגע על תולים אלא מותרפאין מרד. פתח מי יתרון – כדכתבין (דברי
 5 היתום – לבן). **למען** אל יבאו מלכין אשור

6 ורמנאו ממש לשנותי, ולא חודו לו – שהיה לו
 7 בכוחו הקהדוש ברוך הוא שאמר (מלכים ב' יט)
 8 "ונגזר על הנירד הואת להושיעה", **עבר** יש
 9 בנים – לאחר שנכנס ניסן נמלך ועשאו ארד
 10 השני, כדכתבין (דברי הימים ב' לא) "ויזעין המלך
 11 חזקה לעשות פסח בחודש השני וגו', כי מרבית
 12 העת רבים אשר לא הוטרדו עדין מטמאות
 13 שחזקוין בזה מימי אביו אחז הרשע, ולא חוד
 14 לו – כדאמר בסנהדרין ובברכות י"ב: "חזקת
 15 הוה וגו' – זה ניסן, ואין ניסן איתך, **אבא** דרא
 16 – הדס ליה, וישריבא **רופא** – שבר של עין
 17 שקרין ליה, וירגלין וב פרי שקרין ביישי. דלא
 18 מלו עליה ארבעין יופי – משנתחבב. ושני ליה
 19 ליקלא בליבית – דקל יש לו לב מתוכו, ויש לו
 20 מוח לאורכו, ובן שיש לעין שקרין שנברא
 21 ולמנו. והמשקה הזה מועיל לדקל לתקנים
 22 וכל – אילן הקאי בארבע אמות דרידה דלא
 23 עבדי ליה יובי. **צאי** – מתייבש. ר"ל אבא בריה
 24 **רבא אבא** – ר"ל הינו מרביבין ומתנתנין.
 25 אלא מנחי כופרא דוכרא לתקבא. מנחין
 26 ותחבין מנחות רבה בת שנה, ושיחפה באילן
 27 בשנה שבעה, וקרי ליה כופרא **יבא** כי שם
 28 שמנסיין אותו בענף האילן. שקרין ענף גודל
 29 וסדק, ומשני את זה כותוב, לשון אחי: כופרא
 30 דרבא – ענף ר"ל דקל זכר, ומרכיב בידה
 31 של דקל נקיבה, מנפי שדקל נקיבה אינה עשה
 32 פירות, והוכרים עשין פירות. ולא היו **מפסיקין**
 33 – בין "אחד ליואבה", אף על פי דר'ר'ך
 34 להאריך ב"אחד", ולהפסיק בין קבלת מלכות
 35 שנים לדברים אחרים. שכל אחד מקבל עליו
 36 ואומר אחד הוא אלוהינו בפיסק ראשון, ופסק
 37 שני לשון צוהתא הוא. רבי יתרה אמר **מפסיקין**
 38 היו אלא שלא היו אומרים ברוך שם כבוד
 39 מלכותו. ומרבין – כלומר, שהיו מרביבין כל
 40 הקריה כמות שהיא, ולא היו מוסיפין, ואת
 41 דרסי: שהיו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו.
 42 פירוש: שהיו אומרים אותו בקול רם. בני הישין
 43 – שחודר מינו לפני, שהשיב אחד מרוב מנפי
 44 ארבי. שמן ישראל – אביבה היו אומרים.
 45 נירטה – לאי: ברוך שם כבוד מלכותו
 46 בקרית שמע. ציק קרייה – ארשודראי. י"ל שה
 47 ציער – ציער גופה, מחמת התאוה. מפני
 48 תרעומת הפנין – שלא היו אומרים עליו
 49 שאנו מוסיפין לך שאנו נתון בחשאי. ומאן
 50 דרסי: שהיו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו
 51 ועלם ועד, מפרשי: שהיו אומרים אותו בקול
 52 רם כשאר הקרייה. וביקוני לא היו מניין. גשך –
 53 פירות הנושרין ברוך ניסן, מתרין נמויות של הקדש של חוב

והורו לו, ביתת נחש הנחשת – והורו לו, נגו ספי רפואות – והורו לו. ועל שלשה לא הורו
 לו: קציץ דלתות של היכל ושיבין למלך אשור – ולא הורו לו, סתם מי גיחון העליון – ולא
 הורו לו, עיבר ניסן בגינסן – ולא הורו לו. "מרביבין דקלים כל היום וכו'". היכי עבדי? אָמרו
 רב יהודה: מירתי להו ישרו להו לירקלא בליבית. וכל דקאי בארבע אמות דרידה, אי
 לא עבדי ליה הכי – צאינו לאַלמרה. רב אחא בריה דרבא אמר: מנחי כופרא דוכרא לתקבא.
 "וכרבין את שמעו". היכי עבדי? אָמרו רב יהודה: אומרים "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אָחד"
 ולא היו מפסיקין. ורא אָמרו: מפסיקין היו אלא שהיו אומרים "היום על לבבך" דמישמעו:

היום על לבבך, ולא מָרו על לבבך. תנו רבנן: ביצד היו כרבין את שמעו אומרים: "שמע
 ישראל ה' אלוהינו ה' אָחד" ולא היו מפסיקין, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מפסיקין
 היו, אלא שלא היו אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ואָנו מאי טעמא אָמרין
 ליה? פירדריש רבי שמעון בן לקיש, דאמר רבי שמעון בן לקיש: "אִתְרָא יעקב אל בניו ויאמר
 האִסְפוּ ואַגְדוּהוּ לְכֶם". ביקש יעקב לגלות לבניו קץ תמיו, ונתחלקתהוּ מִבְּנֵי שָׁכֵנָה. אָמרו: שָׁמָּה
 חם ושלום יש במשתי פסול, פאברהם שִׁצְאָ מִמֶּנּוּ וַיִּמְעָאָל, ואִבִּי יִצְחָק שִׁצְאָ מִמֶּנּוּ עֵשָׂו.
 אָמרו לו בניו: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אָחד". אָמרו: בָּשֵׁם שְׂאֵין בְּלִפְנֵי אֵלָא אָחד – כִּךְ
 אֵין בְּלִפְנֵי אֵלָא אָחד. באותה שעה פתח יעקב אָמרו ויאמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
 ועד. אָמרו רבנן: היכי נעבדי? נאמרוהו – אָמרו רבי יצחק, אָמרו רבי אמי: משל לבת מלך
 שְׁהִירָהָ צִיקָ קְרִיָה, אם תאמר – יש לה גָּאָר, לא תאמר – יש לה צַעַר. התחילו עבדיה
 לְהִבָּא בְּחֵשָׂא. אָמרו רבי אבהו: התקינו שהיו אומרים אותו בקול רם מפני תרעומת המיון.

ובגדהרדעא דליבא מינון – עד השתא אָמרו לה בחשאי. תנו רבנן: ששה דברים עשו אנשי
 ירוחו, שלשה ברצון חכמים ושלשה שלא ברצון חכמים. ואָלו ברצון חכמים: מרביבין דקלים
 כל היום, וכרבין את שמעו, וקוצרין לפני העומר. ואָלו שלא ברצון חכמים: גודשין לפני
 העומר, ופוצרין פרוצות בגנותיהן ובפדרותיהן להאכלי נשר לעניים בשני בצורת בשבתות
 וימים טובים, ומתירין גמיוות של הקדש, של חרוב ושל שקמה, דברי רבי מאיר. אָמרו לו
 ברצון חכמים היו עושים, על שלשה מוחו בידם ועל שלשה לא מוחו בידם. ואָלו שלא מוחו
 בידם: מרביבין דקלים כל היום, וכרבין את שמעו, וקוצרין וגודשין לפני העומר. ואָלו שמוחו
 בידם: מתירין גמיוות של הקדש, של חרוב ושל שקמה, ופוצרין פרוצות בגנותיהן ובפדרותיהן
 להאכלי נשר לעניים בשבתות וימים טובים בשני בצורת, ונתנין פיאא לירך, ומוחו בידם
 חכמים. וכבר רבי יהודה קצירה שלא ברצון חכמים היא? ותתן: אנשי ירוחו וקוצרין לפני
 העומר ברצון חכמים, וגודשין לפני העומר שלא ברצון חכמים, ולא מוחו בידם חכמים!?

קוצרין לפני העומר הגודשין. קוצרין לפני העומר ברצון חכמים – כלומר, לא הפקידו
 חכמים. דאיסרא דאיריותא ליבא, דמוקם שאי אתה מביא הוא. דאיסרא דרבנן נמי ליבא, דילמא אתי למיכל מניה לא גורו – דאז חרש מיביבל ברילי מניה כולי שטא. שאינו נהג
 54 אתו כל השנה. וירושין שלא ברצון חכמים – כיון דלאו ספידא הוא – גזרו רבנן שימתניו, משום שמוך שהוא מנתקס בו אתי למיכל מניה.
 55

1
2
3

לא היו מפסיקין – בין שמע ישראל לשם,
 דמישמעו דאמרו לשם שישמעו ישראל
 וינעם.
 מחלוקת

אחת ואחת צריכה חליצה משניהן. מתניתא פליגא על שמואל החולץ ליבמתו הוא אסור בקרובותי והיא אסורה בקרוביו. שנייה היא הכא שכבר נראה לפטור בה. מתניתא פליגא על רב החולץ ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת. הדיא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור ברם הכא כמאן דאמר חליצה קניין. ויש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת. פתר לה לאחר מיתה. אין לאחר מיתה ייבום פתר לה כרבי לעזר דרבי לעזר אמר אף על פי

[דף י"ח ע"ב]

שכמל הגורם האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד מופנה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה המופנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני. בית שמאי אומרים אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה. בית הלל אומרים מוציא את אשתו כגט ואת אשת אחיו בחליצה. הדיא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמ"ד חליצה קניין. ויש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת. פתר לה לאחר מיתה. ואין לאחר מיתה ייבום פתר לה כרבי לעזר דרבי לעזר אמר אף על פי שכמל הגורם האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה משום רבי יודה בן בתירה אמרו אומר לו המתן עד שיעשה מעשה. חלצו אחין או כנסי יבמו את אשתו. מתה היבמה יבנים. מת היבם מוציא את אשתו כגט ואת אשת אחיו בחליצה. הדיא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמאן דאמר חליצה קניין. יש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת. פתר לה כרבי לעזר דרבי לעזר אמר אף על פי שכמל הגורם האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב כהן גדול שמת אחיו חולץ ולא מייבם. הדיא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמאן דאמר חליצה קניין אמר לו עובר על דברי תורה. התיב רבי חמא חברין דרבנן והא מתניתא פליגא על רב שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה או אשה ובת בנו הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. שנייא היא איסור אשה ובתה בין בחיים בין לאחר מיתה. אילין תרין אחריותא פליגי על רב ולית להון קיום:

[דף י"ט ע"א]

הלכה ב משנה היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתייהן איסור מצוה או איסור קדושה חולצת ולא מתייבמות היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה והשניה אסורה על זה איסור ערוה האסור לזה מותר לזה והאסור לזה מותר לזה וזו היא שאמרו אחותה שהיא יבמתה או חולצת או מתייבמ:

גמרא אנס אשה וילדה בת והלכה בת ונישאת לאחיו ולה אחות מאם מאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת בלא בנים הרי זה אסור בכתו ומותר באחותה הדיא היא בתו אחותה שהיא יבמתה מתייבמת. היתה אחת מהן אסורה על זה כו'. אנס אשה וילדה בת ובא אחיו ואנסה וילדה בת ונשאו שתיהן לשני אחים מאב אבל לא מאם. זה אסור בכתו ומותר באחותה. וזה אסור בכתו ומותר באחותה הדיא היא האסור לזה מותר לזה והאסור לזה מותר לזה:

הלכה ג משנה שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה או אשה ובת בנה הרי אילו חולצות ולא מתייבמות ורבי שמעון פוטר היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה איסור מצוה או איסור קדושה חולצות ולא מתייבמות ורבי שמעון פוטר:

גמרא עולא בר ישמעאל אמר כך פירשה רבי הושעיה אבי המשנה רבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום. אמר רבי יוחנן חבורה היתה מקשה שלא עלת על דעת שיקנה אדם שתי אחיות כאחת. אמר רבי חנינא קומי רבי מנא ופליגא. ולמה רבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום. אמר ליה שלא עלת על דעת שיקנה אדם שתי אחיות כאחת.

[דף י"ט ע"ב]

תמן אמרין דברי רבי שמעון הין זיקה נופלת למקום זיקה. רבי בא בשם רבי לעזר והוא שעבר ובעל. היך עבידא קידש אחד מן השוק את השנייה על דעתין דרבנן קידושין גמורין. על דעתיה דרבי לעזר קידושין תלויין לכשיבעל את הראשונה קידושין תופסין את השנייה. בא על השנייה. על דעתין דרבנן ביאת ערוה. על דעתיה דרבי לעזר אינה ביאת ערוה. מתה הראשונה על דעתין דרבנן מותר בשנייה. היה לראשונה צרה [הלץ לה נפטרה צרתה היה לשנייה צרה] כונס צרה ומקיים את אשתו ואסור בשנייה. הדיא היא מותר הוא אדם באחות צרת חלוצתו. ויהא אסור בצרה משום צרת קרובת חלוצתו. אמר רבי יודן אילו ביקש לבעול את הצרה עד שלא כנס שמא אינו מותר בה בתחילה הוא מותר ובסוף הוא אסור. אם אומר את כן נמצאת עושה צרה לאהר מיתה. ואין צרה לאהר מיתה. מהלפא שיטתיה דרבי שמעון תמן הוא אמר מייבם לאי זו שירצה וחולץ לשנייה. והכא הוא אמר אכין. אמר רבי זעירא עד אנן תמן שמעית טעמא תמן זיקת שני יבמין אינה זיקה וזיקה נופלת למקום זיקה. ברם הכא זיקת יבם אחד ואין זיקה נופלת למקום <מאמר> זיקה. אמר רבי מתנייה מה איכפלין אחיות גבי נכריות. אין את בעי מקשייא קשית' על ההיא דרבי זעורא בשם רב ששת תניי תמן דברי ר' שמעון שתיהן אסורות.

[דף כ' ע"א]

מחלפא שיטתיה דרבי שמעון. תמן הוא אמר שתיהן אסורות. והכא את אמר שתיהן מותרות:

הלכה ד משנה שלשה אחין שנים מהן נשואים שתי אחיות ואחד מופנה ומת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מופנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני בית שמאי אומרים אשתו עמו והלו תצא משום אחות אשה ובית הלל אומרים מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה וזו היא שאמרו אי לז על אשתו אי לז על אשת אחיו:

גמרא ב"ש אומרים כר' לעזר בן ערך. דרבי לעזר בן ערך אמר המאמר קונה קניין גמור ביבמה. אין כרבי לעזר בן ערך גירש לבעלת מאמר לא תהיה צריכה חליצה. ואמר רבי הילא בשם ר' לעזר מודיי בית שמאי שאם גירש לבעלת מאמר שהיא צריכה ממנו חליצה. אלא כר"ש דרבי שמעון אמר המאמר או קונה או לא קונה. אין כר"ש מה נפשך קנה מאמר ואין אחריו כלום. לא קנה מאמר למה לי אשתו עמו והלו תצא משום אהות אשה. שמא מאמר דבית שמאי כזיקת רבי שמעון. על דעתין דרבנן דתמן כמה דרבנן דתמן אמרין המאמר קונה ומשייר כן רבי שמעון אומר קונה ומשיירת. ר"ש אומר אין זיקה נופלת למקום זיקה. כן בית שמאי אומרים הכא אין זיקה נופלת למקום מאמר. ר' יודן בעי קידש אשה מעכשיו לאהר שלשים יום ונפלה לו אחותה בתוך שלשים יום

[דף כ' ע"ב]

אפילו כן אשתו עמו והלו תצא משום אחות אשה. אמרי לא אמרו בית שמאי אלא על ידי זיקה ועל ידי מאמר. וההיא דאמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן אפילו קידושין מאה תופשין בה ולא כבית שמאי:

הלכה ה משנה שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומת שנייה יוציא משום אחות אשה וראשונה משום צרתה עשה בה מאמר ומת נכרית חולצת ולא מתייבמת:

גמרא בין רבנן בין רבי שמעון מודין בה. כרבנן צד שקנה מאמר כנגדה אסור בצרה. וצד שלא קנה בה מאמר כנגדו <אסור> מותר בצרה לפיכך חולצת ולא מתייבמת. כרבי שמעון קנה מאמר שתיהן <מותרות> אסורות. לא קנה מאמר הראשונה אסור' והשניה מותרת מספק חולצת ולא מתייבמת:

הלכה ו משנה שלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית ומת נשוי נכרית וכנס אחד מבעלי אחיות מהן את אשתו ומת ראשונה יוצאה משום אחות אשה והשנייה משום צרתה עשה בה מאמר ומת נכרית חולצת ולא מתייבמת:

גמרא בין רבנין בין רבי שמעון מודיי בה:

הלכה ז משנה שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואחר כך מת נשוי נכרית הרי זה אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת:

גמרא אמר רבי אבינא הדא דאמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן לא דומה איסור אחיות יבמות לאיסור אחיות שאינן יבמות:

הלכה ח משנה שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת נשוי נכרית וכנסה המגרש ומתו זו היא שאמרו וכולן אם מתו או שמיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות צרותיהן מותרות:

[דף כ"א ע"א]

גמרא גירש. רבי חגי בשם רבי זעירא לא סוף דבר בשגירש ואחר כך כנס. אלא אפילו כנס ואח"כ גירש. הדא היא דתנינן שאם מתו או נתגרשו צרותיהן מותרות. אמר רבי יודן אף רבי לעזר מודה. אמר רבי יוסה ויאות אילו מי שהיה לו בנים ומתו ואח"כ מת הוא שמא אין אשתו זקוקה לייבום. תמן והוא שהיו לו בנים בשעת מיתתו והכא והוא שתהא צרה לאחר מיתתו:

הלכה ט משנה וכולן שהיו להן קידושין או גירושין בספק הרי אלו חולצות ולא מתייבמות כצד ספק קידושין זרק לה קידושיה ספק קרוב לו ספק קרוב לה זו ספק קידושין כיצד ספק גירושין כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין עליו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד זהו ספק גירושין:

גמרא לית כאן ספק גירושין ממש. כיצד ספק קידושין זרק לה קידושין. והכא זרק לה גיטה ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק גירושין. ר' יוחנן בשם רבי חלפתא דמן הוה וכולן אם נישאת בו לא תצא שלא להוציא ליה על בניה. בתו שנישאת לשוק בגט זה לא תצא כדי לזקק צרתה לאביה.

צרתה שנישאת לשוק בגט זה תצא. בתו שנישאת לאחיו בגט זה תצא. צרתה שנישאת לאחיו בגט זה אפילו לאביה לא תצא. תני שלשה שמרות הללו גובה מבני חורין ואינו גובה מן המשועבדין. אמר ר' בא

[דף כ"א ע"ב]

הדא דתימר בשלא הוחזק השטר ביד המלוה אבל הוחזק השטר ביד המלוה גובה. רבי יוסה בעי אם שלא הוחזק השטר ביד המלוה אפילו מבני חורין לא יגבה. אלא כן אמן קיימין כשהוחזק השטר ביד המלוה. ולמה אינו גובה אמר ר' ביסנא מפני קינונייא. רבי אבון אמר מפני שהוא פסול. עד כדון בשלוח הוזקן ושיעבד הוזקן. לזה הוזקן ושיעבד הבן אית לך מימר מפני קינונייא לא מפני שהוא פסול. והכא מפני שהוא פסול. אמר רבי אבון והא תני אף בגיטי נשים כן אית לך מימר מפני קינונייא. לא מפני שהוא פסול והכא מפני שהוא פסול:

הלכה י משנה שלשה אחין נשואין שלש נשים נכריות ומת אחד מהן ועשה בה שני מאמר ומת הרי אילו חולצות ולא מתייבמות שנאמר יבמה יבא עליה שעליה זיקת יבם אחד ולא שעליה זיקת שני יבמין רבי שמעון אומר מייבם לאיוו שירצה וחולץ לשנייה:

גמרא אילו שומרת יבם שנפלה לפני כמה יבמין שמא אינה מתייבמת. תני רבי חייה אשת אחד מתייבמת. לא אשת שני מתים. ניהא חולץ לבעלת מאמר על שם אשת מת אחד מתייבמת לא אשת שני מתים. שנייה למה אינה מתייבמת. אמר ר' לעזר דרבי מאיר היא דאמר רבי מאיר כל שאין את מייבמנו אין את מייבם צרתו. אמר רבי יוחנן אם אמרה רבי לעזר מני שמעה ואמרה. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו משהגדיל ונשא אשה אחרת אם לא ידע את הראשונה משהגדיל השנייה או חולצת או מתייבמת. הראשונה חולצת ולא מתייבמת. הכא את אומר חולצת. והכא את אומר מתייבמת. הא דאת אמר חולצת רבי מאיר ורבי שמעון. והן דאת אמר מתייבמת רבי שמעון ורבנן. ר' אבון ר' ביסנא בשם ר' אחא והוא שייבם ואחר כך חלץ. אבל אם חלץ בתחילה אסור שמא קנה מאמר ונפטרה בחליצת הכירת:

[דף כ"ב ע"א]

הלכה יא משנה שני אחין נשואין שתי אחיות ומת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת:

גמרא אמר רבי אבינא הדא היא דאמר רבי הילא ר' יסא בשם רבי יוחנן לא דומה איסור אחיות יבמות לאיסור אחיות שאינן יבמות:

הלכה יב משנה שנים שקידשו שתי נשים ובשעת כניסתן להופה החליפו את של זה בזה ואת של זה לזה הרי אלו הייבין משום אשת איש ואם היו אחין הייבין אף משום ואשה אל אחותה ואם היו נידות הייבין אף משום נידות וכולן מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן ואם היו קטנות שאינן ראויין לילד מהזירין אותן מיד אם היו כהנות נפסלו מן הכהונה:

גמרא אם בא על השנייה, הייב שתיים. משום אשת אח. ומשום אשה אל אחותה. תני רבי חייה פעמים ארבע פעמים שמונה פעמים שתיים עשרה. פעמים שש עשרה. הרי אילו הייבין משום אשת איש ההין תרתי ההין תרתי. אם היו אחין משום אשת אח ההין ארבע וההין ארבע. אם היו אחיות משום אשה אל אחותה ההין שיתא וההין שיתא. אם היו נידות משם נידה ההין תמני וההין תמני. הן קטנים והן גדולות פטורין וכולן הן גדולין והן קטנות הייבין שתיים שתיים משום נידה. ואם השיאן אביהן משום שמונה. היו אחד גדול ואחד קטן הנבעלת מן הקטן הייבת משום אשתו של גדול הנבעלת מן הגדול פטורה משום אשתו של קטן. רבי בא בשם רבי ירמיה אנוסה אינה צריכה להמתין שלשה חדשים. והא תנן מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן. אם לא היו ראויות לילד מהזירין אותן מיד. שנייא היא הכא מפני תיקון הוולד. אם היו כהנות נפסלו מן הכהונה. אמר רבי יוסי זאת אומרת שהאונסין פוסלין בכהונה כאשת איש:

פרק ד

הלכה א משנה החולץ ליבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהוולד של קיימא הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא פסלה מן הכהונה בזמן שאין הוולד של קיימא הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה:

[דף כ"ב ע"ב]

גמרא בשעבר הא בתחילה לא די מתניתא היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד שיהא לה שלשה חדשים. ותחלוץ מיד מה נפשך אם בן קיימא הוא לא נגע בה חליצה. אם אינו בן קיימא הוא הרי חליצתה בידה. רבי זעורה רבי חייה בשם רבי בון בשם רבי יוחנן שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. רבי בא רבי יעקב בר אידי בשם ר' הושעיה שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. תני ר' הושעיה (דברים

כה) את שאומרין לו ייבם אומרים לו חלוץ. ואת שאין אומרין לו ייבם אין אומרים לו חלוץ. מה נפק מן ביניהון היתה כשירה ונתחללה כגון אלמנה לכהן גדול. וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט. מאן דאמר שלא תהא צריכה כרוז לכהונה וזו הואיל ואינה צריכה כרוז לכהונה חולצת. מאן דאמר את שאומרים לו ייבם אומרים לו חלוץ <אינה חולצת>. חלץ בתוך שלשה חדשים מהו שתהא צריכה לאחר שלשה חדשים נישמעינה מן הדא קמנה שהלצה תחלוץ משתגדיל ואם לא הלצה חליצתה כשירה. רבי מנא אמר לה סתם. רבי יצחק בריה דרבי חייה מטי בה בשם רבי יוחנן דרבי מאיר היא. דרבי מאיר אמר אין חולצין ואין מייבמין את הקמנה שמה תמצא איילונית. כמה דאת אמר תמן אף על פי שהלצה חולצת. והכא נמי אף על פי שהלצה חולצת. רבי יודן בעי חלץ לה מעוברת והפילה. נישמעינה מן הדא הרי שמת והניח את אשתו מעוברת יכול תהא זקוקה ליבם תלמוד לומר (שם) ולא ימחה שמו מישראל את ששמו מחוי. <יצא זה שאין שמו מחוי יכול תהא מותרת להנשא> תלמוד לומר

[דף כ"ג ע"א]

להקים לאחיו שם בישראל עד שתדע אם בן קיימא הוא אם אינו בן קיימא. יכול אף אשת סרים תהא צריכה לייבום תלמוד לומר ולא ימחה שמו מישראל את שאין שמו מחוי. יצא זה שאין שמו מחוי. יכול אומר צרתה מותרת להינשא. הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת כמה דאת אמר צרתה לא תינשא עד שתדע כמה היא מותרת אם בעיבור אם בביאה. אף בחלוצה כן. חליצה פטור וביאה פטור. כמה דתימר בביאה כך את מר בחליצה. שמואל אמר זכין בעוברין. רבי לעזר אמר אין זכין בעוברין. אמר ר' יוסי אף על גב דשמואל אמר זכין לעוברין מודי והוא שיצא ראשו ורובו בחיים. די מתניתא החולץ ליבמתו ונמצאת מעוברת כמה דאת אמר <תמן> כאן הוא למפרע לא נגעה בה חליצה והכא כן הוא למפרע והוא שיוכה. תמן תנינן האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה. ילדה זכר נוטל מנה. אם נקבה מאתים. ילדה נקבה נוטלת מאתים. רבי לעזר אמר לא אמר אלא בנו הא אחר לא. רבי יוסה אמר אפי' אחר. על דעתיה דרבי לעזר ובלבד שכיב מרע הא בריא לא. בלבד מטלטלין הא קרקעות לא. מתניתא פליגא על ר' לעזר גר שמת וכיזבו ישראל את נכסיו ונדע שיש לו בן במדינת הים. או שהיתה עיברה הכל חיבין להחזיר.

[דף כ"ג ע"ב]

מה עבד לה ר' לעזר. שנייה היא הכא שהוא בנו. וסיפא פליגא על שמואל מן הדא דרבי יוסה החזירו הכל אח"כ מות הבן או שהפילה כל הקודם באחרונה זכה בראשונה לא זכה. אפילו

בראשונה <לא> יזכה. לא כן אמר רבי יוסה אף על דשמואל אמר זכין לעוברין מודי והוא שיצא ראשו ורובו מחיים. הרי אינו בן קיימא. אמר ר' יצחק בר אלעזר משום ייאוש. רבנן דקיסרין רבי חייה בר ווא בשם רבי אבא בר נתן חזר בה רבי נתן. מן מתניתא אם זכר מנה. אם נקבה מאתים. ונקבה גבה לא בעניין כאחד הוא. תני בר קפרא בן יומו זכין לו:

הלכה ב משנה הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהוולד של קיימא יוציא וחיובין בקרבן ואם אין הוולד של קיימא יקיים ספק בן תשעה לראשון ובן שבעה לאהרון יוציא והוולד כשר וחיובין באשם תלוי:

גמרא אמר רבי יוסי כל שאיפשר לך לעמוד על ודאו אין חיובין על ספיקו אשם תלוי. היך עבידא היו לפניו שני זיתים אחד של חלב ואחד של שומן ואכל אחד מהן וחבירו מונח בתיבה ואמר מאחר שאילו אמצא את המפתח יכול אני לעמוד על ודאו. מהו שיהו חיובין על ספיקו אשם תלוי. נישמענינה מן הדא הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת עד שלא יודע לו אם בן קיימא הוא אם אינו בן קיימא מביא. הדא אמר' שאינו מביא. רב אמר כל שאיפשר לו לעמוד על וודייו <אין> חיובין על ספיקו אשם תלוי. היך עבידא היו לפניו שני זיתים אחד של חלב ואחד של שומן ואכל אחד מהן ובא עורב ואכל את השני מאחר שאינו יכול לעמוד על וודייו אין חיובין על ספיקו אשם תלוי. אבל אם אכל עורב תחילה ואחר כך אכל הוא מאחר שהוא יכול לעמוד על וודייו חיובין על ספיקו אשם תלוי.

[דף כ"ד ע"א]

לא כן אמר רב והוא שיוכיח לפניו חלב ברור. אף על גב דרב אמר והוא שיוכיח לפניו חלב ברור. מידה הוא הכא שיכול לעמוד על וודאו. מתניתא פליגא על רב. כוי רבי לעזר אומר חיובין על הלבנו אשם תלוי. מה עבד רב פתר לה חלוקין על דברי ר' לעזר. מתניתא פליגא על רב התיבה של חולין והתיבה של קודש אבל את אחת מהן ואין ידוע את אי זה מהן אכל מביא אשם תלוי. אבל את השנייה מביא אשם וודאי. אבל את הראשונה ובא אחר ואכל את השנייה זה מביא אשם תלוי. וזה מביא אשם תלוי. ניהא ראשון מבי' אשם תלוי. שני למה. אמר רבי יוסה תיפתר שהיתה התיבה גדולה ואכל הצייה והניח הצייה. מתניתא פליגא על רב התיבה של חולין והתיבה של קודש אבל את אחת מהן ואין ידוע את אי זה מהן אכל מביא אשם תלוי. אבל את השנייה מביא אשם וודאי. אבל את הראשונה ובא אחר ואכל את השנייה זה מביא אשם תלוי. וזה מביא אשם תלוי. ניהא ראשון מבי' אשם תלוי. שני למה. אמר רבי יוסה תיפתר שהיתה התיבה גדולה ואכל הצייה והניח

חצייה. מתניתא פליגא על רב ספק בן תשעה לראשון בן שבעה לאהרון יוציא והולד כשר והייבין אשם תלוי. הרי אפשר לך לעמוד על וודיין והייבין על ספיקו אשם תלוי. אמר רבי יוסה קיימה רבי זעירא קומי רבי חייה רב ווא. ר' חזקיה רב חייה בר בא קיימי ר' זעורה קמונן מאחר שהוא יכול להערות ולפרוש ולידע אם ממנו הוא אם מאחר הוא במשהו יכול לעמוד על וודיין מה אנן קיימין אם בשבא עליה לאחר מיתת בעלה מיד הוכר עוברת לאחר שני חדשים ניתני בן מ' לזה ולזה בן ז' לזה ולזה. אלא כן אנן קיימין בשבא עליה לאחר שני חדשים והוכר עוברת לאחר ג' חדשים. ניתני היבמה לא תחלוין ולא תתיבם עד שיהו לה המשה חדשים. אלא כן אנן קיימין בשבא עליה לאחר שני חדשים והוכר עוברת לאחר ג' חדשים. ניתני היבמה לא תחלוין ולא תתיבם עד שיהו לה המשה חדשים. אלא כן אנן קיימין בשבא עליה לאחר שני חדשים והוכר עוברת לאחר ג' חדשים. ניתני היבמה לא תחלוין ולא תתיבם עד שיהו לה המשה חדשים. אלא כן אנן קיימין בשבא עליה לאחר ארבעים יום והוכר עוברת לאחר המשים יום. הרי יש כאן שלימין לראשון ומקומעין לשני. שמע מינה שהאשה יולדת לחדשים <שלימים> מקומעים. את שמע מינה שהן שתי יצירות. את שמע מינה שהאשה יולדת לחדשים מקומעין. את שמע מינה

[דף כ"ד ע"ב]

שהאשה מעוברת וחוזרת ומתעברת. את שמע מינה שהאשה אינה מתעברת משני בני אדם כאחת. ופליגא על דרבנן דאגדתא דרבנן דאגדתא אומרים (שמואל א יז) ויצא איש הביניים ממערכות פלשתים. ממאה ערלות פלשתים שהערו בה מאת ערלות פלשתים. אמר רבי מתנייה ולא פליגין. עד שלא נסרה הזרע האשה מעוברת משני בני אדם כאחת. משנסרה הזרע אין האשה מעוברת משני בני אדם כאחת. מניין שתי יצירות. רבי זעירא בשם רבי הונא (בראשית יב) וייצר יצירה לשבעה ויצירה לתשעה. נוצר לז' ונולד לשמונה חיי כל שכן לתשעה. נוצר לתשעה ונולד לשמונה. אינו חיי. נוצר לתשעה ונולד <לשמונה> לשבעה איתא חמי אם לשמונה אינו חייה לא כ"ש לשבעה. בעון קומי ר' אבהו מניין לבן שבעה שהוא חייה אמר לון מדידכון אנא יהב לכון זוטא אבטא. זוטא אבטא. בא הספק ליטול את חלקו של אביו אמרין ליה הני אביך בא היבם ליטול חלקו של אחיו א"ל הני בריה. הא כיצד עושין שיפיות כיניהן ומחלקין נכסי המת. נמצאת אומר שיפיות לאחין הפסד לאחין. תהרות באחין שכר באחין. מת הזקן הרי יש באים בנים בוודאי ובין בספק. מת הספק הרי יש בן אחי אב בוודאי ואם בספק. מת אחד מן האחין הרי יש בן אח בוודאי ובן אח בספק. מתה אמו של ספק הרי יש כאן בן בוודאי ובעל בספק. מת הספק ואח"כ מתה אמו הרי יש בן אחי אם בוודאי ובעל בספק. מת היבם ובא הספק ליטול חלקו של אביו אי הוה קדמייא מיסכן אמרין ליה הני אבון. אי הוה עתיר אמרין ליה כולן אחין בני אחין בואו ונירש חלקו של אבינו וחלקו

של אחי אבינו תני הראשון ראוי להיות כהן גדול. והשני ממזר בספק. רבי ליעזר בן יעקב אומר אין ממזר בספק. מודי ר' ליעזר בן יעקב בספק כותים ובספק חללים כההיא דתנינן תמן עשרה יוחסין עלו מבבל על דעתיה דר' ליעזר בן יעקב שמונה.

[דף כ"ה ע"א]

על דעתיה דרבן גמליאל ורבי ליעזר תשעה. על דעתיה דרבנן עשרה:

הלכה ג משנה שומרת יבם שנפלו לה נכסים מודין בית שמאי ובית הלל שהיא מוכרת ונותנת וקיים מתה מה יעשה בכתובתה ובנכסים הנכנסין והיוצאין עמה בית שמאי אומרים יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב ובית הלל אומרים הנכסי' בחזקת כתובתה בחזקת יורשי הבעל ונכסים הנכנסין והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב:

גמרא הכא את אמר מוכרת ונותנת וקיים מתה מה יעשה בכתובתה. והכא את אמר יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב. אמר רבי יוסי בן חנינה הן דאת אמר מוכרת ונותנת וקיים. כשנפלו לה עד שלא היתה שומרת יבם. והא דאת אמר יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב. כשנפלו לה משנעשית שומרת יבם. נפלו לה עד שלא נעשית שומרת יבם ועשו פירות משנעשית שומרת יבם כמו שנפלו לה משנעשית שומרת יבם. אמר רבי זעירא ההן יבם דהכא צריכא דבית שמאי כבעל הוא או אינו כבעל. אין כבעל הוא יורש את הכל. אם אינו כבעל לא יורש כלום. מספק יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב. בית הלל פשיטא ליה כבעל ויורש את הכל. שכן אפילו אחיו אין לו אלא אכילת פירות בלבד תני רבי הושעיה ירשו היורשין את כתובתה חייבין בקבורת'. אמר רבי יוסה אילולי דתניתה רבי הושעיה הוות צריכא לן מאהר שאין לה כתובה אין לה קבורה. וקשיא אילו אשה שאין לה כתובה שמה אין לה קבורה. אשה אף על פי שאין לה כתובה יש לה קבורה. ברם הכא אם יש לה כתובה יש לה קבורה. אם אין לה כתובה אין לה קבורה:

הלכה ד משנה כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר ובלבד שתהא כתובתה על ניכסי בעלה הראשון:

גמרא כיצד הוא עושה כונם ומגרש ומחזיר. והיא שוברת על כתובתה. אמר רבי יוסה

[דף כ"ה ע"ב]

לצדדין היא מתניתא או שוברת לו על כתובתה. רבי זעירא בשם רב המנונא כנסה וגיירשה והחזירה אם חידש לה כתובה כתובתה על נכסיו ואם לאו כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. ר' יוסי

אמר בשם רב חסדא מתניתא אמרה כן שהמגרש את האשה והחזירה על מנת כתובה הראשונה החזירה. סוף עד שיכניס ויגרש ויחזיר. דרובא אתא מימר לך אפי' כנסה וגירשה והחזירה אם חידש לה כתובה על נכסיו ואם לאו כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. רבי זעורה בשם רבי המנונא אמר ארוסה שמתה אין לה כתובה שלא הותרה להינשא לשוק שלא תאמר יעשה כמי שגירש ויהא לה כתובה לפום כן צריך מימר אין לה כתובה:

הלכה ה משנה מצוה בגדול לייבם לא רצה מהלכין על כל האחין. לא רצו חוזרין אצל הגדול ואומרים לו עליך מצוה או חלוין או ייבם:

הלכה ו משנה תלה בקמן עד שיגדיל ובגדול עד שיבוא ממדינת הים ובהרש ובשומה אין שומעין לו אלא אומרים לו עליך מצוה או חלוין או ייבם:

הלכה ז משנה החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה אם יש שם אב הנכסים של אב הכונס את יבמתו זכה בנכסי אחיו רבי יהודה אומר בין כך ובין כך אם יש שם אב הנכסים של אב:

גמרא שלא תאמר חליצה פטור וביאה פטור. כמה דתימר הכונס את יבמתו זכה בניכסי אחיו. ודכוותה החולץ ליבמתו זכה בנכסי אחיו לפום כן צריך מימר הרי הוא כאחד מכל האחין לנחלה. רב יהודה אמר בשם שמואל העושה מאמר ביבמתו לא זכה בניכסי אחיו. ואף בית שמאי מודיי בה. ואף רבי שמעון מודיי בה

[דף כ"ו ע"א]

ולא כרבי לעזר בן ערך דרבי לעזר בן ערך אומר המאמר קונה קניין גמור ביבמה. היו שתי יבמות עשה מאמר בזו ובעל לזו מה נפשך אם במאמר יזכה אם בביאה יזכה. אמר רבי יוסה מאחר שאינו יכול לקיים את אחת מהן לא זכה בניכסי אחיו. רבי יצחק בר טבליי בשם רבי לעזר טעמא דרבי יהודה (דברים כה) והיה הבכור אשר תלד. מקישו לבכור. מה הבכור אינו יורש בחיי אביו אף זה אינו יורש בחיי אביו. אי מה בכור יורש לאחר מיתת אביו אף זה יורש לאחר מיתת אביו. אמר רבי זעורה מינה מה הבכור לא יורש בשעה שהוא ראוי לירש אף זה אינו יורש בשעה שהוא ראוי לירש. עוד אינו יורש. רבי אבא בר כהנא רבי חייה בר אשי בשם רב הלכה כרבי יהודה. רבי יהושע בן לוי אמר הלכה כרבי יודה. רבי אבהו רבי לעזר בשם רבי הושעיה הלכה כרבי יודה. אמר רבי יוחנן זימנין סגי יתבית קומי רבי הושעיה ולא שמעית מיניה הדא מילתא. אמר ליה ולית בר נש דו שמע מילה ולית חבריה שמיע ליה:

מסכת מנחות פ"ק ראשון

א. רבי שמעון אומר: כל המנחות שנקמצו שלא לשמן – כשרות, ועלו לבעלים לשם חובה, שאין המנחות דומות לזבחים. מחבת לשום מרחשת – מעשיה מודיעים עליה לשום מחבת. מרחשת לשום בלולה – מעשיה מודיעין עליה, לשום מרחשת. אבל זבחים אין כאן, אלא מעשה אחד לכלן ושחיטה אחת לכלן.

ב. חמר בשחיטה שאין בקמיצה, ובקמיצה שאין בשחיטה, שהשחיטה קבוע לה צפון וקבוע לה מקום בצואר. ונוהגת בכל הקרבים ואוסרת חלין בפנים וקדשים בחוץ, וחיבין עליה בחוץ, מה שאין כן בקמיצה. חמר בקמיצה, שהקמיצה טעון כהן וכלי שרת, מה שאין כן בשחיטה. קמיצה בכלי ושחיטה אפלו בקרומית של קנה.

ג. חמר בשחיטה שאין במליקה, ובמליקה שאין בשחיטה, שהשחיטה דוחה את השבת ואת הטמאה, ונוהגת בצבור כיחיד, וטעונה כלי, וטעונה צפון, מה שאין כן במליקה. חמר במליקה, שהמליקה טעונה כהן כשר, מה שאין כן בשחיטה.

ד. חמר בקמיצה שאין במליקה, ובמליקה שאין בקמיצה, שהקמיצה דוחה את השבת ודוחה את הטמאה. ונוהגת בצבור כיחיד, וטעונה כלי, מה שאין כן במליקה. חמר במליקה, שהמליקה קבוע לה מקום בצואר, ונוהגת בכל הקרבים, מה שאין כן בקמיצה. רבי אליעזר אומר: אפלו רגלו אחת על גבי הרצפה ורגלו אחת על גבי לבנה, רגלו אחת על גבי רצפה ורגלו אחת על גבי כלים, אם ניטל הכלי ויוכל לעמד בפני עצמו – כשר. ואם לאו – פסול.

ה. טמא מת, וטבול יום, ומחטר כפורים, אין הציץ מרצה על טמאת הגוף, על מה הציץ מרצה? על טמאת הדם ועל הקמיצה ועל הנסקים.

ו. מחסר בגדים כהן גדול משמש בשמונה כלים. וההדיוט בארבעה. ואם שמש כהן גדול בארבעה והדיוט בשמונה ועבד – עבודתו פסולה. עבד עבודת זהב בבגדי לכן, ועבודת לכן בבגדי זהב ועבד – עבודתו פסולה. היו מרשלין ומסקיין, או שהיו משחקין ועבד – עבודתו כשרה. לבש שתי כתנות, ושתי מכנסים, ושני אבנטים, או שהיו מקורעין, או שחסר אחד מהם, או שנתן רטיה על גבי בשרו תחת בגדיו, ועבד – עבודתו פסולה.

ז. 'שלא רחוצ' ידים ורגלים' כיצד? מקדש ידיו ורגליו בכלי שרת בפנים, קדש ידיו ורגליו בכלי שרת בחוץ, או מפלי חול בפנים, או שטבל במי מערה ועבד – עבודתו פסולה. כיצד הוא מקדש? נותן יד ימינו על גבי רגל ימינו, שמאלו על גבי רגל שמאלו, משפשף ומרחיץ, משפשף ומרחיץ. רבי יהודה אומר: אפלו שתי ידים זו על גבי זו – מקדש. אמרו לו: אי אפשר לכן. כהנים שלא טבלו ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שטבל ולא קדש ידיו ורגליו, בין עבודה לעבודה, ובין בגדים לבגדים, ועבד – עבודתו כשרה. אבל כהנים שלא טבלו ולא קדשו ידיהם ורגליהם. וכן כהן גדול שטבל ולא קדש ידיו ורגליו מן הבקר, ועבד – עבודתו פסולה. אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט ששמשו שחרית, ולא רחצו ידיהם ורגליהם – הרי אלו חייבים מיתה, שנאמר (שמות ל, כ): "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתוו". היה עומד ומקריב כל הלילה לאורה – טעון קדוש ידים ורגלים. רבי אומר: אין הלילה פוסלת בקדוש ידים ורגלים. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו הוא עוסק בעבודה שלשה ימים – אין הלילה פוסלת בקדוש ידים ורגלים.

ח. ישב על גבי הרצפה – פסול, שנאמר (דברים יח, ה): "לעמד". עמד על גבי לבנה – פסול, שנאמר (שם שם, ז): "ככל אחיו הלויים".

מסכת מנחות פ"ק ש"ג

א. הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ, או כזית משיריה בחוץ, להקטיר קמצה בחוץ, או כזית מקמצה בחוץ, להקטיר לבונתה בחוץ, או כזית מלבונתה בחוץ - פסול ואין בו פרת. לאכול שיריה למחר, או כזית משיריה למחר, להקטיר קמצה למחר, או כזית מקמצה למחר, להקטיר לבונתה, או כזית מלבונתה למחר - פגול וחיבין עליו פרת. כל המנחות שקמצן שלא לשמן, הוליד והקטיר חוץ לזמנו, הוליד והקטיר שלא לשמן - פגול וחיבין עליו פרת, ובלבד שיקרב המתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? קמץ בשתיקה, ונתן בפלי, והוליד חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בפלי והוליד והקטיר בשתיקה, או שקמץ ונתן בפלי והוליד והקטיר בשתיקה - זהו שקרב המתיר כמצותו.

ב. כיצד לא קרב המתיר כמצותו? קמץ חוץ לזמנו ונתן בפלי, והוליד והקטיר חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בפלי, והוליד והקטיר חוץ למקומו, או שקמץ ונתן בפלי, והוליד והקטיר חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול, וחיבין עליו פרת. קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו פרת.

ג. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? קמץ חוץ למקומו, ונתן בפלי והוליד והקטיר חוץ לזמנו. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקמצן שלא לשמן - פסול, ואין בו פרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו.

ד. הקומץ את המנחה לאכול שיריה בחוץ, להקטיר קמצה למחר, לאכול שיריה למחר, להקטיר קמצה בחוץ, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת

ט. קמץ בשמאל - פסול. בן בתירא אומר: יחזיר ויחזיר ויקמץ בימין. אמר רבי אלעזר בן רבי שמעון: כך היה רבי יהודה בן בתירא אומר בכל הפסולין. רבי יוסי בן יאסין ורבי יהודה נחתום אומר: במה דברים אמורים? בזמן שלא קדש קמץ בפלי, אבל אם קדש קמץ זה בפלי - הכל מודים שלא יחזיר. רבי אומר: בין כך ובין כך - יחזיר, שאין הפלי מקדש קמץ בפלי, אבל אם קדש קמץ זה בפלי - הכל מודים שלא יחזיר. רבי אומר: בין כך ובין כך - יחזיר, שאין הפלי מקדש קמץ שלא נקמץ מבריתו.

י. כיצד סדר מנחות? היה מביאן מתוך ביתו בכלי כסף ובכלי זהב - גותנה בתוך כלי שרת ומקדשה בתוך כלי שרת, ונתנה שמנה ולבונתה עליה. נכנס ומגישה בקרן מזרחית דרומית, לדרומה של קרן - מניחה במזבח ודיו, ומסלק את לבונתה מצד אחד, וקומץ מקום השמן, ונותנו בתוך כלי שרת, ומקדשו בתוך כלי שרת, ומלקט את הלבונה, ונותנה על גבו, ומעלה אותו על גבי המזבח, ומולחו ונותן על גבי המזבח. האשים והשירים נתנין לכהנים, וראין כהנים לתן בשירי מנחות יין שמן ודבש, ואסורין לחמץ. כיצד הוא עושה? פושט אצבעותיו על פסת ידו. וכפיתים ממחק ממעלה למטה. רבה שמנה וחסר שמנה, רבה סולתה וחסר סולתה - פסולה. רבה לבונתה - כשרה. מעט לבונתה, אפלו שני קרטין - כשרה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: הקמץ והלבונה שחסר אפלו כל שהוא - פסולה. קמץ שלא ממקום השמן, ושלא ממקום הלבונה, או שלא נתן עליה לבונה, אפלו כל שהוא - פסולה. אחד מנחת ישראל ואחד מנחת כהנים, אלא שמנחת כהנים בלה כליל לאשים, שנאמר (ויקרא ו, טו): "וְכָל מִנְחַת כַּהֵן כְּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֹאכַל".

זמן למחשבת מקום - חיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת. כל המנחות שקמץן חוץ לזמנן, או שקבלו פסולין את הקמץ וקטרוהו בשתיקה, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת.

ה. הקומץ את המנחה לאכל שיריה כזית היום וכזית למחר. להקטיר מקמצה כזית בחוץ וכזית בפנים - פסול ואין בו כרת. לאכל משיריה כזית היום וכזית למחר, להקטיר מקמצה כזית היום וכזית למחר - פגול וחיבין עליו כרת. הקומץ את המנחה, לאכל משיריה כחצי זית בחוץ וכחצי זית בפנים, ולהקטיר מקמצה כחצי זית בחוץ וכחצי זית בפנים - כשר! וכן למחר כשר.

ו. הקמץ את המנחה, לאכל משיריה כזית בחוץ, וכזית בפנים, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול, ואין בו כרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו כרת. הקומץ את המנחה, לאכול משיריה כחצי זית בחוץ, ולהקטיר מקמצה כחצי זית למחר, לאכול משיריה כחצי זית בחוץ, ולהקטיר מקמצה כחצי זית למחר, לאכול משיריה כחצי זית בחוץ, ולהקטיר מקמצה כחצי זית למחר - כשר, שאין קמיצה והקטרה מצטרפין זה עם זה. אבל קמיצה וקמיצה, הקטרה והקטרה - מצטרפין זה עם זה. כיצד קומץ את המנחה לאכול משיריה כזית בחוץ וכזית למחר, להקטיר מקמצה כזית בחוץ וכזית למחר? - פסול ואין בו כרת, מפני שקמיצה וקמיצה, הקטרה והקטרה - מצטרפין זה עם זה. הקומץ את המנחה לאכול משיריה כחצי זית למחר, ובשעת הקטרה חשב עוד להקטיר מקמצה כחצי זית למחר - פגול וחיבין עליו כרת, מפני שקמיצה והקטרה מצטרפין זה עם זה לפגל. הקומץ את המנחה להקטיר מקמצה כחצי זית למחר,

שאין פחות מכוזת מפגל ופוסל בכל מקום. הקומץ את המנחה לאכול קמצה ולהקטיר שיריה, לאכול דבר שאין דרכו לאכול, ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר - כשר. ורבי יהודה פוסל. להניח קמצה ושיריה למחר, או להוציאן לחוץ - כשר ורבי יהודה פוסל. רבי אלעזר אומר: רבי אליעזר פוסל ורבי יהושע מכשיר. אמר לו רבי יהודה: ומה אם הניח את הקומץ למחר - אינו פוסל. וחכמים אומרים: זה וזה כשר! אין לך שהוא פסול אלא מחשבת קמיצה והקטרה בלבד.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרֶק שְׁלִישִׁי

א. השוחט שני כבשים, לאכל אחת מן החלות למחר, להקטיר שני בזיכין, לאכל אחד מן הסדרים למחר - פגול וחיבין עליו כרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: זה פגול וחיבין עליו כרת, והשני, פסול ואין בו כרת.

ב. שני בזיכי לבונה שנטמא אחד מהן - יקרב בטמאה, וחברו יקרב בטהרה. רבי יהודה אומר: אין קרבן צבור חלוק, אלא שניהם יקרבו בטמאה.

ג. הקומץ והלבונה שנטמא אחד מהם - שניהם יצאו לבית השרפה.

ד. היה מקריב שתי הלחם, ונטמאו בידו, אומרין לו: הוי פקח ושתק.

ה. היה מקריב סדרים, ונטמאו בידו, אומרין לו: הוי פקח ושתק.

ו. היה מקריב שני בזיכין, ונטמאו בידו, אומרין לו: הוי פקח ושתק.

ז. היה מקריב מנחת כהנים ומנחת משיח, ונטמאו בידו, אומרין לו: הוי פקח ושתק.

ח. היה מקריב מנחת פרים וכבשים, ונטמאה בידו, אומר, ומביאין אחרת תחתיה, אין שם אלא היא - אומרים לו: הוי פקח ושתק.

שחט את אחד מהם היום, על מנת לאכול מחברו למחר - הכל מודים שפשו, שאין הכבש מפגל ופוסל את חברו בכל מקום.

מסכת מנחות פ"ק רביעי

א. מנחה שלא נקמצה שנתערבה במנחה שנקמצה, אם יכול לקמץ מזו שלא נקמצה בפני עצמה - כפורה. ואם לאו - פסולה, ויקטיר קמצה של ראשונה. הקומץ שנתערב בשירים - הרי זה לא יקרב. ואם קרב - כפורה. רבי אלעזר אומר: נתערב בשירי מנחה אחרת, או במנחה שלא נקמצה - הרי זה לא יקרב. ואם קרב - כפורה. רבי אלעזר אומר:

יקרב. נתערב במנחת כהנים, ובמנחת כהן משיח, ובמנחת נסכים, וכן מנחת כהנים, וכן מנחת כהן משיח, ומנחת נסכים שנתערבו זו בזו - הרי אלו יקרבו. ולא עוד, אלא שני כהנים מביאין את מנחותיהן בכלי אחד, ומקריבין אותן לגבי מזבח, מפני שכלן כליל לאשים. נתערבה במנחת פרים אילים וכבשים - הרי אלו יקרבו. רבי יהודה אומר: לא יקרבו, מפני שזו בלילתה עבה, וזו בלילתה רכה, והן בולעות זו מזו.

ב. חרב שנתערב בכלול - הרי זה יקרב. רבי יהודה אומר: לא יקרב, מפני שכולע ממנו. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי רבי אליעזר שאמר: 'אם אין קמץ - אין שירים' אף על פי שאין שירים יש קמץ, מדברי רבי יהושע שאמר: 'אם אין קמץ אין שירים אין קמץ'. גטמא קמץ, שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים - השירים תעבר צורתם ויצאו לבית השרפה. גטמא שירים או שנפסלו או שיצאו חוץ לקלעים. רבי אליעזר אומר: יקטיר את קמץ. ורבי יהושע אומר: לא יקטיר. ואם הקטיר בין בשוגג בין במזיד - מודה רבי יהושע שהרצה.

ג. שירים שחסרו עד שלא קרב הקמץ - פסולין. משקרב הקמץ - כשרים.

ד. ריקי מנחת ישראל שחסרו עד שלא קרב הקומץ - פסולין. משקרב הקומץ - כשרים.

ט. ה"ה מקריב מנחת העמר, ונטמאה, אומר, ומביאין אחרת תחתיה, אין שם אלא היא - אומרים לו: הרי פקח ושתק! דברי רבי אלעזר בן רבי שמעון. רבי אומר: בין כך ובין כך, אומרים לו: הרי פקח ושתק! שהעמר שנקצרוהו שלא כמצותו - פסול.

י. תודה מעכבת ומפגלת את הלחם, והלחם מעכב ואין מפגל את התודה. כבשים מעכבין ומפגלין את הלחם, והלחם מעכב ואין מפגל את הכבשים. הזבח מפגל את הנסכים משקדשו בכלי; דברי רבי מאיר. ואין נסכים מפגלין את הזבח.

יא. קמץ בשתיקה, וכשהוא בא להקטרה - הקטיר את הקמץ בשתיקה, ואת הלבונה חוץ לזמנה - פגול וחיבין עליו פרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין בו פרת עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שיקרב מתיר כמצותו! אבל לן, או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או שהקטירו פסולים את אחד מהן, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת. הקטיר אחד מהן היום, על מנת להקטיר מחברו למחר - הכל מודין שפגול וחיבין עליו פרת. שני בזיכי לבונה שהקטיר הראשון בשתיקה, והשני חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין פרת, עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שקרב השני כמצותו, אבל לן, או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או שהקטירו פסולים את אחד מהן, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת. הקטיר את אחד מהם, על מנת להקטיר מחברו למחר - הכל מודים שפגול וחיבין עליו פרת. שני כבשי עצרת ששחט הראשון בשתיקה, והשני חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין בו פרת, עד שיפגל בכל המתיר; דברי רבי מאיר. אימתי? בזמן שקרב השני כמצותו! אבל לן, או שנפסל, או שיצא חוץ לקלעים, או ששחטו פסולים וזרקו את דמו של אחד מהם, אפלו חוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת.

ה. חלות תודה ורקיקי נזיר שחטרו עד שלא נזרק דם הזבח - פסולין. משנזרק דם הזבח - כשרים.

ו. שתי הלחם שחטרו עד שלא נזרק דמן של כבשים - פסולין. משנזרק דמן של כבשים - כשרים.

ז. שני סדרים שחטרו עד שלא הקטרו בזיכין - פסולין. משהקטרו בזיכין - כשרים. אבל נסכי בהמה שחטרו, בין שקרב הזבח ובין עד שלא קרב הזבח - כשרים, שיבאו נסכים אחרים למלאותן.

ח. קמץ בשתיקה, ויצא הקמץ חוץ לקלעים וקטרן בשתיקה - הרי זה כמות שהיה, מועלין בשירים ואין חיבין עליהם, משום נותר ומשום טמא. נטמא הקמץ וקטרו בשתיקה - אין מועלים בשירים, אבל חיבים עליהם משום נותר ומשום טמא. שהציץ מרצה על הטמא ואין הציץ מרצה, לא על הלך ולא על היוצא. קמץ בשתיקה ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר הקמץ בשתיקה, רבי אליעזר אומר: הרי זה כמות שהיה. מועלין בשירים ואין חיבין עליהם משום נותר ומשום טמא. רבי עקיבה אומר: הרצה הציץ על היוצא ואין בשירים, אבל חיבים עליהן משום נותר ומשום טמא. נטמאו השירים והקטיר את הקמץ בשתיקה - הכל מודים שאין מועלין בהם. אבל חיבין עליהן משום נותר ומשום טמא, שהציץ מרצה על הטמא ואין מרצה - לא על הלך ולא על היוצא. קמץ בשתיקה, ויצא קמץ חוץ לקלעים וקטרו חוץ לזמנו, או שקמצו חוץ לזמנו, ויצא קמץ חוץ לקלעים וקטרו חוץ לזמנו, או שקמצו חוץ לקלעים, קטרו חוץ לזמנו - מועלין בשירים, ואין חיבין עליהן משום פגול. נטמא הקמץ וקטרו חוץ לזמנו, עדין מועלין בשירים וחיבין עליהן משום פגול, שהציץ מרצה על הטמא, ואין מרצה, לא על הלך ולא על היוצא. קמץ בשתיקה, ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו, ויצאו שירים חוץ לקלעים

לקלעים, והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו, או שקמץ חוץ לזמנו ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר את הקמץ בשתיקה, או שקמץ חוץ לזמנו, ויצאו שירים חוץ לקלעים, והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו. רבי אליעזר אומר: הרי זה כמות שהיה. מועלין בשירים ואין חיבין עליהן משום פגול. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היוצא, עדין מועלין בשירים, וחיבין עליהן משום פגול. נטמאו השירים והקטיר את הקמץ חוץ לזמנו, הכל מודים שעדין מועלין בשירים וחיבין עליהם משום פגול, שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה, לא על הלך ולא על היוצא.

ט. שתי הלחם שיצאו חוץ לקלעים, ונזרק דמן של כבשים חוץ לזמנו. רבי אליעזר אומר: אין חיבים על לחם זה משום פגול. רבי עקיבא אומר: חיבין על לחם זה משום פגול. וחקמים אומרים: הקמץ טעון כלי שרת. כיצד? קומצו מתוך כלי שרת ונתנו לתוך כלי שרת, ומקדשו לתוך כלי שרת. אם לא קדשו בתוך כלי שרת; רבי אליעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו קומצו מתוך כלי שרת, ומלחו, ונתנו על גבי האשים כשר.

מסכת מנחות פרק חמישי

א. שני כבשי עצרת - מעכבין זה את זה. מת אחד מהם, או שברח, או שנעשה טרפה - יקח זוג לשני. שחט את אחד מהם לשמו - יקח זוג לשני. נשחטו שניהן שלא לשמן - יביא שנים בתחלה, ויניף הלחם עמהם. מהו לזרק את הדם ביום טוב? יזרק ומתיר באכילה. ובשבת לא יזרק, ומתיר בהנאה. ואם זרק את הדם, בין בשוגג בין במזיד, הבשר יאכל ויקטיר אמורים למוצאי שבת.

ב. השוחט שתי חטאות לצבור, ואין צריך אלא אחת - חיב על האחרונה. שתי עולות לצבור, ואין צריכין אלא אחת - חיב על האחרונה. חטאת צבור ששחטה בשבת, שלא לשמה - הרי זה חיב, ויקטיר אמורין. עולת צבור ששחטה בשבת, שלא לשמה -

הרי זה חיב, ויקטיר אמורין לערב. חטאת יחיד ועולת יחיד ששחטן בשבת לשמן, וזרק דמן לשמן - הרי זה חיב, ועלו לבעלים לשם חובה.

ג. שני כבשי עצרת - אין מקדשין את הלחם אלא בשחיתה. שחטן לשמן, וזרק דמן לשמן - הלחם מקדש. שחטן שלא לשמן, וזרק דמן שלא לשמן - אין הלחם מקדש. שחטן לשמן, וזרק דמן שלא לשמן - הלחם מקדש ואינו מקדש; דברי רבי. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: לעולם אין הלחם מקדש עד שישחטם לשמן, ויזרק דמם לשמן. פעמים שהם מפגלים והלחם מפגל, הם מפגלין והלחם כשר, הם כשרים והלחם מפגל, הם כשרים והלחם כשר. שחטן לשמן, לאכל מהן למחר, הם מפגלים והלחם מפגל, שחטן שלא לשמן, לאכל מהן למחר - הם מפגלים והלחם כשר, שחטן לשמן, לאכל מן הלחם למחר - הם כשרים והלחם כשר.

ה. החמירה תורה מחשבת זבחים ממעשיהם, מעשה זבחים ממחשבתן. כיצד מחשבת זבחים ממעשיהן? השוחט את הזבח לזרק דמו בחוץ, או מקצת דמו בחוץ, להקטיר אמוריו בחוץ, או פזית מאמוריו בחוץ, לאכל בשרו בחוץ, או פזית מבשרו בחוץ - פסול ואין בו כרת. ואם עשה כן - אינו פסול. לזרק דמו למחר, או מקצת דמו למחר, להקטיר אמוריו למחר, או פזית מאמוריו למחר, לאכל מבשרו למחר, או פזית מבשרו למחר - פגול וחיבין עליו כרת. ואם עשה כן - אינו פגול. הקומץ את המנחה, לאכול שיריה בחוץ, או פזית משיריה בחוץ, להקטיר קמצה בחוץ, או פזית מקמצה בחוץ, להקטיר לבונתה בחוץ - פסול ואין בו כרת. ואם עשה כן - אינו פסול. לאכול שיריה למחר, או פזית משיריה למחר, להקטיר קמצה למחר, או פזית מקמצה למחר, להקטיר לבונתה למחר, או פזית

מלבונתה למחר - פגול, וחיבין עליו כרת. ואם עשה כן - אינו פגול.

ה. כיצד מעשה זבחים ממחשבתן? השוחט את הבהמה על מנת שיזרקו ערלים וטמאים את דמו, על מנת שיקטירו ערלים וטמאים את אמוריו, על מנת שיאכלו ערלים את בשרו - כשר. ואם עשה כן - הרי זה פסול. נתן מלמטה למעלה, ואת הנתנין מלמעלה למטה. את הנתנין בפנים בחוץ, ואת הנתנין בחוץ בפנים - כשר. ואם עשה כן - הרי זה פסול.

ו. השוחט את החטאת, להכניס מדמה לפנים - כשרה. חטאת שהכניס מדמה, אפלו כל שהוא - פסולה. הקומץ את המנחה, להקטיר מקמצה, פחות מכזית למחר - כשר. הקומץ שחפר אפלו כל שהוא - פסול.

ז. כל המנחות שקמצן שלא לשמן - כשרות, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת. קמץ כהן, קמץ הכשר, קמץ בימינו, קמץ בכלי הקדש - כשר. לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת. קמץ הכשר ונתן לפסול - יחזיר לכשר - וכשר. ביד הפסול וחשב עליו בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. ביד הכשר וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת. קמץ בימינו ונתן לשמאלו - יחזיר לימינו וכשר. בשמאלו וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בימינו וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת. קמץ בכלי קדש, ונתן לכלי חול - יחזיר לכלי קדש, וכשר. בכלי חול וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בכלי קדש וחשב עליו חוץ למקומו - פסול, ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת; דברי רבי אלעזר ורבי שמעון. וחקמים אומרים: קמץ הכשר

ונתן לפסול - פסלתו מתנתו. קמץ בכלי הקדש ונתן לכלי חול - פסלתו מתנתו. קמץ בימינו ונתן לשמאלו - פסלתו מתנתו. אבל הקומץ מתוך כלי חול, ונתן לתוך כלי שרת, עד שלא נתן שמנה ולבונה, וחשב עליה, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - פסול, ואין בו משום פגול, משנתן שמנה ולבונה, וחשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. קמץ על שבח חוץ, ונכנס לפנים - יחזר ויקמץ בפנים, וכשר. בחוץ, וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. בפנים, וחשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת. נתפזר הקמץ על הרצפה - יחזר ויאספנו וכשר. עד שלא אספו וחשב עליו, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול, משאספו וחשב עליו חוץ למקומו - פסול, ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת.

ח. מנחת חוטה ומנחת קנאות שנתן עליה לבונה - ליקט את הלבונה וכשרה. עד שלא לקט את הלבונה, וחשב עליה, בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומו - אין בו משום פגול. משלקט את הלבונה, וחשב עליה, חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת.

ט. כל המנחות שהונפו ולא הגשו, הגשו ולא הונפו, יצק ולא בלל, בלל ולא פתת, פתת ולא מלח, מלח ולא פתת - כשרה. לפיכך אם חשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו פרת, לפיכך הקטיר את הקמץ בפני עצמו, ואת הלבונה בפני עצמה, או שהקטיר קמצה פעמים - כשרה. לפיכך אם חשב עליה חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת. זה הכלל, אין המנחות נפסלות אלא בארבעה דברים: בקמיצה, ובהלוף, ובמתן כלי, ובהקטרה, מוסיף עליהן מנחת חוטה ומנחת קנאות, שקמצן שלא לשמן - הרי אלו פסולין.

מסכת מנחות פ"ק שישי

א. אלו שהן טעונין מלח: אברי עולה ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, וקמץ, ולבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. אבל הדם, והיין, והעצים, והקטרת - אין טעונין מלח.

ב. בשלשה מקומות היתה מלח נתנה: בלשכת מלח, ועל גבי כבש, ובראשו של מזבח - קרן דרומית מערבית. המלח שבלשכת המלח, היו מולחין בה את

הכפורים, ואחת עשרה של פר העדה, ואחת עשרה של פר כהן משיח - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. שבע הזאות שפפרה - מעכבות זו את זו. שבע הזאות שפמצרע - מעכבות זו את זו. צפירים - מעכבות זו את זו. אבני בית המגנע, ועציו, ועפרו - מעכבין זו את זו. עץ ארו ואזוב ושני תולעת - מעכבין זו את זו. תכלת וארגמן, ותולעת שני, ושש משור - מעכבין זה את זה. שמונה בגדי כהן גדול - מעכבין זה את זה. ארבעה בגדי כהן הדיוט - מעכבין זה את זה. אבני שהם ואבני מלואים - מעכבין זה את זה. כתב שעל גביהן - מעכבין זה את זה. סמני קטרת, וסמני שמן המשחה - מעכבין זה את זה. ומיעוטין מעכב את רבן. שבעה קני מגורה - מעכבין זה את זה. ושבעה גרותיה - מעכבין זה את זה. גביעיה, כפתוריה ופרחיה - מעכבין זה את זה. קרן, וכבש, ויסוד, ורבע - מעכבין זה את זה. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: אף הסובב. מדת המזבח, בין ארכו, ובין רחבו - אינה מעכבת. אבל רבוי - מעכב. השלחן, והמגורה והמזבחות - מעכבין זה את זה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כהנים, ולוים, וישראלים - מעכבין את הקרבן. ברכות כהנים - מעכבות זו את זו. ברכות כהן גדול - מעכבות זו את זו. ברכות תעניות - מעכבות זו את זו. ברכות של ראש השנה - מעכבות זו את זו. ברכות - מעכבות זו את זו. תקיעות - מעכבות זו את זו. הלל, ושבח ותפלה - מעכבות זו את זו. תפלין של יד, ושל ראש - מעכבות זו את זו. אם אין לו אלא אחת - הרי זה יניח. התכלת והלבן - אין מעכבין זה את זה. מצוה שיקדים לבן לתכלת, ואם הקדים תכלת ללבן - יצא. נספי בהמה והסלת - מעכבין זה את זה. פרים אילים וכבשים - מעכבין זה את זה. רבי יהודה אומר: פרים - אין מעכבין זה את זה, מפני שמתמעטין בהג. אבל אילים וכבשים - מעכבין זה את זה. אין מביאין פרים, אילים וכבשים, ואחר כך נסכים, אלא פרים

האברין. שבראשו של מזבח קרן דרומית מערבית, היו מולחין פסולי קדשי קדשים ואמורי קדשים קלים, הקמץ והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח, ועולת העוף. מלח שעל גבי הכבש ושעל גבי המזבח - לא נהנין ולא מועלין. ושעל גבי האברים - מועלין בכלם. כיצד מולחין? היה נותנין על גבי המלח, חוזר והופכן. ואלו הן שמעלין אותן כל הלילה: אברי עולה, ואמורי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים, ועולת העוף. אבל הקמץ, והלבונה, ומנחת כהנים, ומנחת כהן משיח הבאין בפני עצמן - אין מעלין אותן כל הלילה. זה הכלל! כל שקרב מתיריו ביום - מעלין אותו כל הלילה. כל שלא קרב מתיריו ביום - אין מעלין אותו כל הלילה. כיצד הוא עושה? נותן על גבי המזבח עם שקיעת החמה, ומתעפלין והולכין כל הלילה.

ג. המעלה כזית משתי הלחם בעבודה, או בחוץ - הרי זה חיב, שנאמר (ויקרא ב, יב): "קרפן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו". אחד המזבח ואחד הכבש לכהן.

ד. המעלה מבשר חטאת, ומבשר אשם, מבשר קדשי קדשים ומבשר קדשים קלים - מתר. העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, ושירי מנחות, משאור ומדבש - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו".

ה. המחמץ את המנחה, אחת מן הכשרה ואחת מן הפסולה - עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא ב, יא): "(כי) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ".

ו. ריקי מנחת ישראל - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. חלות תודה וריקני נזיר - מעכבין זה את זה. ומיעוטין - מעכב את רבן. פר אין מעכב את השעיר, והשעיר אין מעכב את הפר. כל הזאות שלפניהם, כגון ארבעים ושמונה של יום

מסכת מנחות פרק שביעי

א. קנמון יש בו חצאים, שנאמר (שמות ל, כג): "וקנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקדה חמש מאות שקל בשקל הקדש ושמן זית הין שנים עשר לוג". קטרת שלא קרבה חציה בבקר - תקרב פלה בערב, חובת בין הערבים. כהן גדול שלא קרב חציה בבקר - תקרב פלה בין הערבים, חובת בין הערבים. שעירי הרגל, לא קרבו הרגל - יקרכו בראש החדש, לא קרבו בראש החדש - יקרכו ביום הכפורים. לא קרבו ביום הכפורים - יקרכו לרגל הבא, שמתחלה לא הקדשו קרבנות צבור אלא על מנת לקרב במזבח חיצון. מוספי שבת שלא קרבו בשבת זו - יקרכו בשבת אחרת, חובת שבת הבאה אחרת. מוספי ראש חדש שלא קרבו בראש חדש זה - יקרכו בראש חדש אחר, חובת ראש חדש הבא. לא הקריבו כבש בבקר - יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיו בית דין אנוסין, או שונגים, אבל אם היו מזידין, שהיתה חנפת המזבח ולא הקריבו כבש בבקר - לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - לא יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: כלה היתה קרבה בין הערבים, שאין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטורת סמים, ולא את מזבח העולה, אלא בתמיד של בקר, ולא את השלחן, אלא בלחם הפנים בשבת, ולא את המנורה אלא בנרות בין הערבים.

ב. רבי יוסי אומר: כל שבעת ימי מלואים - היה שלחן בטל בלא לחם, לפי שלא נגמרה מלאכתן למוצאי שבת. לא סדרו עליו את הלחם, אלא בשבת בזמנו, הרי הוא אומר (שמות לט, מג): "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' וגו'. היכן צוהו? (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש" וגו' (שם מ, כב): "ויתן את השלחן באהל מועד" וגו'. (מ, כג): "ויערך עליו ערך לחם לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו? (ויקרא כד, ח): "ביום השבת, ביום

בנספיהן, אילים בנספיהן, כבשים בנספיהן. רבי יהודה אומר: יחיד שהיה חיב פרים, אילים וכבשים, ואין לו נסכים - יביא פרים בנספיהן, ואל יביא פרים אילים וכבשים בלא נסכים. יחיד שהביא נסכים, ולא היה צריך להם - יתנם לצבור. צבור שהביא נסכיו, ולא היה צריך להם - יתנם ליחיד.

ז. הביא נסכיו לעולה, ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לשלמים. הביא נסכיו לשלמים ונטמא זבח, או שנפסל - יתנם לעולה. ונסכיו שלא קרבו היום - יקרכו למחר. במה דברים אמורים? שלא קדשו בכלי, אבל בזמן שקדשו בכלי - יקרכו היום ואל יקרכו למחר, מפני שנפסלים בלינה. העמר - אין מעכב את הפכש, והפכש - אין מעכב את העמר. הלחם מעכב את הפכשים, כיצד יעשו? יניפו, ותעבור צורתן ויצאו לבית השרפה; דברי רבי עקיבא. אמר רבי שמעון בן ננס: לא כי! אלא כבשים מעכבין את הלחם, ולא הלחם מעכבתם אמר לו רבי עקיבא: עדין דבר שקול! מי מכריע? אמר בן ננס: אני אכריע! וכן מציינו, כשהיו ישראל במדבר ארבעים שנה, קרבו כבשים בלא לחם, אף כאן יקרכו כבשים בלא לחם. אמר רבי שמעון: הלכה מדרש כדברי בן ננס, אבל אין הטעם כדבריו. נמצא אתה אומר, כיון שעברו ישראל את הירדן - נתחיבו בחלה ובצורה ובחדש. הגיע ט"ו בניסן - נתחיבו בעמר ובקרב עמו. שהו חמשים יום - נתחיבו שתי הלחם ובקרב עמהן. ל"ד שנה נתחיבו בנטע רבעי. רבי יוסי בן רבי יהודה, ורבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: לא נתחיבו בנטע רבעי אלא לאחר ארבע עשרה שנה. כשפכשו ושחלקו - נתחיבו במעשרות. התחילו מונים שנה ראשונה, ושניה, ושלישית, ואחר כך נתחיבו בנטע רבעי. לעשרים ואחת שנה - עשו שמיטה. לששים וארבע שנה - עשו יובל. מפני מה אני אומר קרבו כבשים בלא לחם? מפני שהכבשים מתירין את עצמן, ולא הלחם. לחם בלא כבשים - אין לו מי יתירנו.

תוספתא

השלם

השבת יערכנו לפני ה' וגו'. (שמות מ):
 "וישם את המנורה באהל מועד וגו', ויעל
 הנרות לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו?
 "על המנורה הטהורה יערוך את הנרות" וגו'
 (ויקרא כד, ד). "וישם את מזבח הזהב
 באהל מועד וגו', ויקטר עליו קטרת סמים
 כאשר צוה ה'" (שמות מ, כד). היכן צוהו?
 "בבקר בהיטיבו את הנרות קטירנה"
 (שמות ל, ז). "וישם את מסך הפתח למשכן
 ואת מזבח העולה שם פתח משכן אהל
 מועד, ויעל עליו את העולה ואת המנחה
 כאשר צוה ה'" (שמות מ, ו). היכן צוהו?
 "את הכבש האחד תעשה בבקר" וגו'
 (שמות כט, ט).

ג. דבר אחר, "וירא משה את כל המלאכה
 והנה עשו אותה ויברך אותם משה" (שמות
 לט, מג); מה היה ברכה שברכן? אמר להם:
 'תשרה שכינה על מעשה ידיכם! רבי מאיר
 אומר: כך ברכן - ה' אלהי אבותיכם יוסף
 עליכם ככם אלף פעמים" (דברים א, יא).
 אמר להם: כשם שנתעסקתם במלאכת
 משכן ושרתה שכינה על מעשה ידיכם, כך
 תזכו ותבנו לפני בית הבחירה, ותשרה
 שכינה על מעשה ידיכם. והם אומרים:
 "ויהי נעם ה' אלהינו עלינו" וגו' (תהלים
 צא, יז).

ז. בזמן שישוראל ברצון לפני המקום, מהו
 נאמר בהם? (במדבר כח, ב): "את קרבני
 לחמי" - כבנים שמתפרנסים מאביהן.
 בשעת תוכחות, מהו אומר? "לאשי ריח
 נוחו"י" - כל קרבנות שאתם מקריבים, אינן
 אלא לאש. וכן הוא אומר: (תהלים ג, ח):
 "לא על זבחיך אוכחיך וגו' לא אקח מביתך
 פר ממקלאתיך עתודים, אם ארעב לא אמר
 לך וגו', ידעתי כל עוף הרים וגו', כי לי כל
 חיתו יער וגו', האכל בשר אבירים" וגו'. וכי
 יש רעבון לפניו? ואומר, אם יש רעבון
 לפני, כבש שאתה מקריב בבקר, וכבש בין
 הערבים, הן היו דיי? אילו היו דיי, בידך אני
 מוסר מזונותי? שאמרתי לך (תהלים ג, יד):

"זבח לאלהים תודה", אלא שתהא מודה
 כי! (שם): "ושלם לעליון נדריך".

ה. כהן שהקריב מחצה שחרית ומנו
 כהן אחר תחתיו - לא יביא חצי עשרון
 מביתו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא
 מביא עשרון שלם וחוצהו. מחצה זה
 ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית
 השרפה. כהן שהקריב מחצה שחרית,
 ונטמא חציה שני - הרי זה מביא עשרון
 שלם, וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון -
 תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ו. לא מנו כהן אחר, משל מי היתה קרבה?
 רבי שמעון אומר: משל צבור, שנאמר
 (ויקרא ו, יא): "חוק עולם". מי שהבירית
 כרותה לו. רבי יהודה אומר: משל יורשיו,
 שנאמר: (שם ו, טו) "מבניו יעשה". ושלמה
 היתה קרבה, בין בבקר בין בערבים, שנאמר
 (שם): "כליל תקטר".

ז. כל המנחות, אין לשין אותן ברותחין,
 מפני שהן חולטין. ולא בצונן, מפני שהן
 רוטשין. אבל לשין אותן בפושרין, ומשמרן
 שלא יחמיצו. ואם החמיץ את שיריה - עובר
 משום ארבעה דברים, משום בל תלוש, ובל
 תירך, ובל תקטף, ובל תאפה. אפיה בכלל
 היתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, מה אפיה
 מיחדת, מעשה יחידי, וחיבין עליה בעצמה,
 אף אני מרבה את לישתה ועריכתה ואפיה,
 וכל מעשיה שיש בה לחוב עליו בעצמו.
 רבוכה, לשין אותה ברותחין, אין לה טעון
 רבוכה אלא שלשת מינין בלבד. חביתי כהן
 משיח, ורבוכה שפתודה, ואיל המלואים.

ח. אלו דברים שביין מנחת כהן גדול לבין
 מנחת כהן הדיוט: מנחת כהן גדול באה
 תמיד, באה תדיר, באה רבוכה, וקרבה
 חצאין, וטעונה שני קמצין, אחד שחרית
 ואחד בין הערבים וחובה. שלשה לוגין
 שמן, לוג ומחצה שחרית לוג ומחצה בין
 הערבים. במה דברים אמורים? במנחת
 חובה של כהן גדול, אבל במנחת נדבה של
 כהן גדול - הרי היא כמנחת נדבה של כהן

הדיוט. מנחה שבבמה, זר קומץ ומקטיר על גבי האישים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין מנחה בבמה.

ט. כיצד מחלק את השמן? מנחה של עשרון אחד - נותנין לה לוג. של ששים עשרון - נותנין לה ששים לוג. אבל קמץ לבונה, קמץ אזכרה - קמץ אחד לכלן. רבי נחמיה ורבי אלעזר: כשם שהקמץ של לבונה ושל אזכרה קמץ אחד לכלן, כך מנחה של עשרון אחד, ושל ששים עשרון - לוג אחד לכלן, שנאמר: "למנחה ולוג שמן" - לכל המנחה לג שמן. כיצד מניף? שלמי יחיד היה מפריש מהן שתי כליות, ויותרת הכבד, ואליה מן הכבש, חזה ושוק, ומוסיף עליהן הזרוע והלחיים, ונותנין לידי הבצלים, וכהן מניח ידו תחת ידי הבצלים, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכן היתה תנופתה. חזה ושוק וזרוע, ותרימת הלחם - נאכל לכהנים, ויותרת הכבד, ואליה, וחזה ושוק - נותנה לכהן אחר, ומניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד. וכן היתה תנופתו, וחזה ושוק - נאכל לכהנים, והשאָר קרב לאשים.

י. כיצד מניף שתי הלחם? נותן חלה אחת על גבי כבש זה, וחלה אחת על גבי כבש זה, כהן מניח ידו תחת ידו של כבש, וכהן אחר מניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכך היתה תנופתם. רבי יוסי בן המשלם אומר: כבשים על גבי הלחם, שנאמר (ויקרא כג, כ): "והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה" וגו'. אמרו לו: והלא כבר נאמר: "תנופה לפני ה' על שני כבשים". אמר להם: מה מצינו, עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: מה מצינו באיל המלואים, הלחם למעלה, אף כאן - הלחם למעלה. כל המנחות, אין באות כשרות אלא בתנור, עשאן בכפח וברעפים - פסולות. רבי יהודה אומר: כפח כתנור.

בשורה טובה!

די שטארק אייפגעכאפטע ווענטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

איז שוין יעצט
דא צו
באקומען
אפגעשיקט

יעדע
וואך
צו אייער
טיר
אויף די
פאסט

פאר די ביליגע
פרייה פון בלוז

\$2.99

מער וואך

הערליכע
בריוו, שאלות
ותשובות אין
אלע אקטועלע
נושאים אין טאג
טעגליכן לעבן,
געשריבן דורכן
ראש ישיבה
הרה"ג ר'
זיאל ראטה
שליט"א

צו סובסקרייבן קענט איר רופן אדער שיקן א טעקסט

718.387.2691

קור
הדפסה
היכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו: subscription@kerenhadfusa.org

פילע אידן זענען שוין אויפגעראכטן
געווארן פון די געשמאקע בריוו,
מול מיט עצות און חיזוק פאר יעדן
מראבלעם, זייט אויך פון די גליקליכע!

<p>10</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כו 26</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:48 בבלי: פסחים נ • ירושלמי: יבמות יט • תוספתא: מנחות א נ"ך: שופטים ט-י • רמב"ם: קידוש החודש ז</p>
<p>11</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כז 27</p>	<p>עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:49 בבלי: פסחים נא • ירושלמי: יבמות כ • תוספתא: מנחות ב נ"ך: שופטים יא-יב • רמב"ם: קידוש החודש ח</p>
<p>12</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כח 28</p>	<p>עלות השחר _____ 6:06 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:50 בבלי: פסחים נב • ירושלמי: יבמות כא • תוספתא: מנחות ג נ"ך: שופטים יג-יד • רמב"ם: קידוש החודש ט</p>
<p>13</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יום כפור קטן עלות השחר _____ 6:06 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:51 בבלי: פסחים נג • ירושלמי: יבמות כב • תוספתא: מנחות ד נ"ך: שופטים טו-טז • רמב"ם: קידוש החודש י</p>
<p>14</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>א 1</p>	<p>Rosh Chodesh Shevat עלות השחר _____ 6:06 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:52 בבלי: פסחים נד • ירושלמי: יבמות כג • תוספתא: מנחות ה נ"ך: שופטים יז-יח • רמב"ם: קידוש החודש יא</p>
<p>15</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ב 2</p>	<p>עלות השחר _____ 6:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:53 בבלי: פסחים נה • ירושלמי: יבמות כד • תוספתא: מנחות ו נ"ך: שופטים יט-כ • רמב"ם: קידוש החודש יב</p>
<p>16</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>ג 3</p>	<p>וארא עלות השחר _____ 6:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:05 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 4:54 בבלי: פסחים נו • ירושלמי: יבמות כה • תוספתא: מנחות ז נ"ך: שופטים כא - שמואל א א • רמב"ם: קידוש החודש יג</p>

Candle Lighting 4:36 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 6:07 זמן מוצש"ק

וְעַר עִם אִיזוֹ אַ פֶּעֶסן, אַ גְּעֶרעֶנְטער מְעַנְטש, אִיז אַ סִימָן אַז עַר הָאט לִיב כְּבוֹד,
און אַפִּילוֹ דִּי מִצּוֹת וְזאם עַר טוֹט אִיז אויף נאר פֶּאר כְּבוֹד.
(ספר המדות אות בעם סימן כ"ח)